

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ

Улаанбаатар хот

2000 оны хоёрдугаар сарын 18

№6 (143)

Гарчиг

Нэг. МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

65. Ойн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-1-27-ны хууль)	90
66. Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөрийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-1-27-ны хууль)	91
67. Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн орлогоос байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн нөөцийг нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах хөрөнгийн хувь, хэмжээний тухай	(2000-1-28-ны хууль)	92
68. Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай	(2000-1-28-ны хууль)	93
69. Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай 1994 оны хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай	(2000-1-28-ны хууль)	97
70. Согтуурах, сансуурах донтой өвчтэй этгээдийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх тухай	(2000-1-28-ны хууль)	97
71. Захиргааны журмаар албадан хөдөлмөр хийлгэх тухай	(2000-1-28-ны хууль)	100
72. Донорын тухай	(2000-1-28-ны хууль)	101
73. Онцгой албан татварын хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-2-3-ны хууль)	105
74. Хэлэлцээр соёрхон батлах тухай	(2000-2-3-ны хууль)	105
75. Зарим төрлийн бараанд нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн зарим заалтыг хамааруулахгүй байх тухай	(2000-2-3-ны хууль)	105
76. Гаалийн тарифын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай	(2000-2-3-ны хууль)	105
77. Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай	(2000-2-3-ны хууль)	106
78. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын орлогын албан татварын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-2-3-ны хууль)	106
79. Эрүүгийн хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-2-3-ны хууль)	106
80. Цөмийн зэвсгээс ангид байх тухай	(2000-2-3-ны хууль)	107
81. Боловсролын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-2-3-ны хууль)	109
82. Дээд боловсролын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-2-3-ны хууль)	110
83. Бага, дунд боловсролын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-2-3-ны хууль)	110
84. Сэжигтэн, яллагдагчийг албадан саатуулах, цагдан хорих шийдвэрийг биелүүлэх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	(2000-2-3-ны хууль)	111
85. Хэлэлцээр соёрхон батлах тухай	(2000-2-3-ны хууль)	111

Хоёр. МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

86. Хууль хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай	Дугаар 18	112
87. Цөмийн зэвсгээс ангид байх тухай хууль батлагдсантай холбогдуулан авах арга хэмжээний тухай	Дугаар 19	112
88. Төрийн захиргааны албан тушаалын зэрэг дэв, түүний нэмэгдэл олгох журамд өөрчлөлт оруулах тухай	Дугаар 20	113
89. Үзэл баримтлал батлах тухай	Дугаар 21	114
90. Ерөнхийлөгчийн хоригийн тухай	Дугаар 22	117
91. Прокурорын байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалт, цалингийн санг тогтоох тухай тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай	Дугаар 23	117

Гурав. МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

92. Сусанта дө Сильваг "Найрамдал" медалиар шагнах тухай	Дугаар 17	117
--	-----------	-----

Дөрөв. МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

93. Цэрэг- иргэний хамгаалалтын талаар авах зарим арга хэмжээний тухай	Дугаар 206	118
--	------------	-----

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 1 дүгээр сарын 27-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ОЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Ойн тухай хуулийн 3, 18 дугаар зүйлд дор дурдсан агуулгатай дараахь хэсэг нэмсүгэй:

1/3 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"4.Ойн санг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад эзэмшүүлэх журмыг Засгийн газар тогтооно.;"

2/18 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг:

"3.Ойг хамгаалах, нөхөн сэргээх, зохистой ашиглах нэгдсэн бодлогыг орон нутагт хэрэгжүүлэх зорилгоор ойн нөөц бүхий аймгийн Засаг даргын тамгын газарт ойн асуудал хариуцсан албан тушаалтан ажиллуулж болно."

2 дугаар зүйл. Ойн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 2 дахь заалтад "хуш" гэсний дараа "нарс" , мөн хэсгийн 3 дахь заалтын эхэнд "эцсийн авжим огтлолтынхоос бусад тохиолдолд" гэж тус тус нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл. Ойн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн гарчиг, мөн зүйлийн 2, 3 дахь хэсэг, 17 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, 18 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг, 23 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг, 25 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, 26 дугаар зүйлийн 1, 2, 3 дахь хэсэг, 27 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, 28 дугаар зүйлийн 3 дахь заалт, 30 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/3 дугаар зүйлийн гарчиг:

"Ойг өмчлөх, эзэмших, ашиглах";

2/3 дугаар зүйлийн 2, 3 дахь хэсэг:

"2.Төрийн захиргааны төв байгууллага нь ойн нөөцийг аймаг, нийслэл, сумын эзэмшилд олгож, сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал нь ойн санг тодорхой хугацаа, нөхцөл, болзол, төлбөртэйгээр аж ахуйн нэгж, байгууллагад дангаар, иргэнд дундын хэлбэрээр эзэмшүүлж, ашиглуулж болно.

3.Хууль тогтоомж болон гэрээ, эрхийн бичгийн дагуу төлбөр төлж бэлтгэсэн мод, түлээ, ойн дагалт баялаг, түүнчлэн энэ хуулийн 23 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт зааснаас бусад хэлбэрээр иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага өөрийн хөрөнгөөр тарьж ургуулсан ой, мод нь тэдгээрийн өмч болно.;"

3/17 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"1. Төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх авсан аж ахуйн нэгж, байгууллага хууль тогтоомж, гэрээнд заасан нөхцөл, болзолын дагуу зохих төлбөр, хугацаатайгаар үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ашиглалтын бүсийн ойд хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэн ашиглаж болно.;"

4/18 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг:

"2.Аймаг, нийслэл, сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал нь түймэр, хөнөөлт шавьж, өвчинд нэрвэгдсэн, хүний үйл ажиллагааны улмаас байгалийн тэнцвэрээ алдсан ойг нөхөн сэргээх, ойг хамгаалах арга хэмжээ авах зорилгоор ойн сангийн ашиглалтыг 3 хүртэл жилийн хугацаагаар зогсоож болно.;"

5/23 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг:

"2.Үйлдвэрлэлийн зориулалтаар хэрэглээний мод бэлтгэж ашигласан иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага мод бэлтгэсэн талбайг өөрийн хөрөнгөөр ойжуулж, аймгийн Засаг даргын томилсон ажлын хэсгээр дүгнэлт гаргуулан 2 буюу түүнээс дээш настай таримал ойг сум, дүүргийн Засаг даргад хүлээлгэн өгнө. Огтолсон нэг модны оронд 5 буюу түүнээс дээш тарьц суулгац ургуулна.;"

6/25 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"1.Төрийн захиргааны төв байгууллага нь ашиглалтын бүсийн ойгоос үйлдвэрлэлийн зориулалтаар бэлтгэх модны хэмжээг аж ахуйн нэгж, байгууллага бүрээр, ахуйн зориулалтаар бэлтгэх хэрэглээний мод, түлээний дээд хязгаарыг нийслэл, аймаг тус бүрээр тогтооно.;"

7/26 дугаар зүйлийн 1, 2, 3 дахь хэсэг:

"1.Ахуйн зориулалтаар хэрэглээний мод, түлээ бэлтгүүлэх шийдвэрийг сумын Засаг дарга иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хүсэлтийг үндэслэн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлаас тогтоосон хязгаарт багтаан гаргана.

2.Төрийн захиргааны төв байгууллага нь мод бэлтгэх эрх авсан аж ахуйн нэгж, байгууллагаар дараахь нөхцөлийг харгалзан үйлдвэрлэлийн зориулалтаар хэрэглээний мод, түлээ бэлтгүүлэх шийдвэрийг гаргана:2.1.ойг хамгаалах, нөхөн сэргээхэд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ;

2.2.мод бэлтгэх техник, технологийн болон мод ашиглалтын түвшин;

2.3.аймгийн Засаг даргын санал, дүгнэлт.

3.Аж ахуйн нэгж, байгууллага энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасан шийдвэрийг үндэслэн сумын Засаг дарга болон аймгийн Засаг даргын томилсон албан тушаалтантай гэрээ байгуулж, төлбөрийг төлсний дараа сумын Засаг даргаас мод бэлтгэх эрхийн бичиг авна." ;

8/27 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"1. Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад ахуйн зориулалтаар хэрэглээний мод бэлтгэх эрхийн бичгийг иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас тогтоосон хэмжээнд багтаан сумын Засаг дарга, түлээ бэлтгэх эрхийн бичгийг тухайн нутаг дэвсгэрийн байгаль хамгаалагч тус тус олгоно." ;

9/28 дугаар зүйлийн 3 дахь заалт:

"3/ойн нөөц ашигласны төлбөрийг эрхийн бичиг авахын өмнө төлсөн байх;" ;

10/30 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"1.Ойгүй буюу ойн нөөц багатай аймаг, сумын болон нийслэлийн иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын түлээний хэрэгцээг хангах зорилгоор ойн нөөцтэй аймаг, сумын нутагт мод бэлтгэх асуудлыг зохих шатны Засаг дарга нар урьдчилан тохиролцож, төрийн захиргааны төв байгууллагатай зөвшилцсөний үндсэн дээр зохицуулна."

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 1 дүгээр сарын 27-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ОЙГООС ХЭРЭГЛЭЭНИЙ МОД, ТҮЛЭЭ БЭЛТГЭЖ АШИГЛАСНЫ ТӨЛБӨРИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

8 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"1.Аймгийн Засаг дарга болон сумын Засаг даргын тамгын газрын ойн асуудал эрхэлсэн албан тушаалтантай байгуулсан гэрээний дагуу үйлдвэрлэлийн зориулалтаар хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэх аж ахуйн нэгж, байгууллага бэлтгэх модны төрөл хэмжээнд

ногдох төлбөрийг мод, түлээ бэлтгэх эрхийн бичиг авахын өмнө төлнө.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага бэлтгэсэн мод, түлээний хэмжээ, түүнд ногдох төлбөрийн тооцоог сумын Засаг даргын томилсон албан тушаалтнаар хянуулж, улирлын тооцоог тухайн улирлын сүүлчийн сарын 25-ны дотор, жилийн тооцоог дараа оны 1 дүгээр сарын 10-ны дотор харьяалах татварын албатай хийнэ."

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 1 дүгээр сарын 28-ны өдөр

Улаанбаатар хот

БАЙГАЛИЙН НӨӨЦ АШИГЛАСНЫ ТӨЛБӨРИЙН ОРЛОГООС БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ, БАЙГАЛИЙН НӨӨЦИЙГ НӨХӨН СЭРГЭЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНД ЗАРЦУУЛАХ ХӨРӨНГИЙН ХУВЬ, ХЭМЖЭЭНИЙ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь байгалийн баялгийн нөөц ашигласны төлбөрийн орлогоос байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн нөөцийг нөхөн сэргээх арга хэмжээнд хуваарилан зарцуулах хөрөнгийн хувь, хэмжээг /цаашид "төлбөрийн орлогын хэсэг" гэх/ тогтооход оршино.

2 дугаар зүйл. Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн орлогоос байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн нөөцийг нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах хөрөнгийн хувь, хэмжээний тухай хууль тогтоомж

2.1. Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн орлогоос байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн нөөцийг нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах хөрөнгийн хувь, хэмжээний тухай хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль¹, Татварын Ерөнхий хууль², байгалийн баялгийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хуулиуд, Төсвийн тухай хууль³, энэ хууль, тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

3 дугаар зүйл. Төлбөрийн орлогын хэсэг, түүний төрөл

3.1. Төлбөрийн орлогын хэсэгт төсвийн жилд байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн нөөцийг нөхөн сэргээхэд шаардагдах санхүүгийн эх үүсвэрийг бүрдүүлэх зорилгоор хуваарилсан байгалийн баялгийн нөөц ашигласны төлбөрийн орлогын тодорхой хувьтай тэнцэх хэмжээний мөнгөн хөрөнгө багтана.

3.2. Төлбөрийн орлогын хэсгийг дор

Байгалийн баялгийн нөөц ашигласны төлбөрийн орлогын төрөл	Байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн нөөцийг нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах төлбөрийн орлогын хувь хэмжээний доод хязгаар /нийт орлогын дунд хувиар/
1. Байгалийн ургамал ашигласны төлбөрийн орлого	30 хувь
2. Агнуурын нөөц ашигласны төлбөрийн орлого	50 хувь
3. Газрын төлбөрийн орлого	30 хувь
4. Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөрийн орлого	85 хувь
5. Ус, рашаан ашигласны төлбөрийн орлого	35 хувь

дурдсан байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн орлогоос бүрдүүлнэ:

- 3.2.1. газрын төлбөрийн орлого;
- 3.2.2. ус, рашаан ашигласны төлбөрийн орлого;
- 3.2.3. ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөрийн орлого;
- 3.2.4. агнуурын нөөц ашигласны төлбөрийн орлого;
- 3.2.5. байгалийн ургамал ашигласны төлбөрийн орлого.

3.3. Ашигт малтмалын нөөц ашигласны болон байгаль орчныг бохирдуулсны төлбөрийн орлогоос байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн нөөцийг нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах төлбөрийн орлогын хэсгийн хувь, хэмжээг холбогдох хууль тогтоомжоор зохицуулна.

3.4. Энэ хуулийн 4.1-д заасан төлбөрийн орлогоор санхүүжүүлж хэрэгжүүлэх байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн нөөцийг нөхөн сэргээх арга хэмжээний төлөвлөгөөг Засаг даргын өргөн мэдүүлснээр аймаг, нийслэл, сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал батална.

3.5. Төлбөрийн орлогын хэсгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, тайлагнах журмыг Засгийн газар тогтооно.

4 дүгээр зүйл. Төлбөрийн орлогын хэсгийн хувь, хэмжээ

4.1. Энэ хуулийн 3.2-т заасан төлбөрийн орлогоос байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн нөөцийг нөхөн сэргээх арга хэмжээнд тухайн төсвийн жилд зарцуулах төлбөрийн орлогын хэсгийн хувь, хэмжээний доод хязгаарыг дараахь байдлаар тогтооно:

¹ Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль-"Ардын эрх" сонинны 1995 оны 101 дүгээрт, "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1995 оны 5, 6 дугаарт тус тус нийтлэгдсэн.

² Татварын ерөнхий хууль-"Ардын эрх" сонинны 1993 оны 3 дугаар, "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1993 оны 1 дүгээрт нийтлэгдсэн.

³ Төсвийн тухай хууль-"Ардын эрх" сонинны 1993 оны 6 дугаар, "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1993 оны 1 дүгээрт тус тус нийтлэгдсэн.

4.2.Энэ хуулийн 4.1-д заасан хувь хэмжээнд багтааж ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөрийн орлогын 70 ба түүнээс дээш, газрын төлбөрийн орлогын 10 ба түүнээс дээш хувьтай тэнцэх мөнгөн хөрөнгийг улсын эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн тухайн жилийн үндсэн чиглэлд газар болон ойн нөөцийг хамгаалах, нөхөн сэргээх талаар тусгагдсан зорилт, арга хэмжээг санхүүжүүлэхэд зориулан улсын төвлөрсөн төсвөөс нэгдсэн журмаар зарцуулна.

5 дугаар зүйл.Хууль тогтоомж зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

5.1.Байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн нөөцийг нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулахаар энэ хуулийн 4 дүгээр зүйлд заасан байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн орлогын тодорхой хувь, хэмжээг бууруулсан, төлбөрийн орлогын хэсгийг өөр зориулалтаар ашигласан албан тушаалтныг 40000-60000 төгрөгөөр торгож, уг хөрөнгийг нөхөн төлүүлнэ.

6 дугаар зүйл.Хууль хүчин төгөлдөр болох

6.1.Энэ хуулийг 2000 оны 10 дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 1 дүгээр сарын 28-ны өдөр

Улаанбаатар хот

АРХИДАН СОГТУУРАХТАЙ ТЭМЦЭХ ТУХАЙ

/Шинэчилсэн найруулга/

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ
Нийтлэг үндэслэл

нэр төрөл, үйлдвэрлэх арга хэрэгсэл, түүхий эд, үйлдвэрийн байршлыг заана.

1 дүгээр зүйл. Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь согтууруулах ундаа үйлдвэрлэх, импортлох, худалдах /үйлчилгээ/, хэрэглэх, архидан согтуурахтай тэмцэх, архидан согтуурахаас урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаатай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

4.3.Согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх зөвшөөрлийг сум, дүүргийн Засаг даргын санал, мэргэжлийн хяналтын байгууллагын санал, дүгнэлтийг үндэслэн аймаг, нийслэлийн Засаг дарга, улсын зэргэлтэй хотын захирагч олгоно.

2 дугаар зүйл. Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хууль тогтоомж

4.4.Худалдаа, үйлчилгээнд улсын стандартын шаардлага хангасан согтууруулах ундаа гаргана.

2.1.Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хууль тогтоомж нь энэ хууль, хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

5 дугаар зүйл. Үйлдвэрлэх, импортлох журам

3 дугаар зүйл. Согтууруулах ундаа

3.1.Хүнсний зориулалтын түүхий эдээр үйлдвэрлэсэн спирт, бүх төрлийн архи, 2 хувиас дээш этилийн спирт агуулсан дарс, пиво, сүүн бүтээгдэхүүнээр нэрсэн шимийн архи согтууруулах ундаанд хамаарна.

5.1.Хүнсний зориулалтын бус түүхий эдээр болон эрх бүхий байгууллагын зөвшөөрөлгүйгээр согтууруулах ундаа үйлдвэрлэхийг хориглоно.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ
Согтууруулах ундааны үйлдвэрлэл, худалдаа, үйлчилгээ, импорт

5.2.Согтууруулах ундааны үйлдвэрлэлийг зориулалтын төхөөрөмжөөр, технологийн горим, ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан нөхцөлд явуулна.

4 дүгээр зүйл. Үйлдвэрлэл, худалдаа, үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрөл

5.3.Согтууруулах ундааны шошго дээр барааны тэмдэг, оноосон нэр, улсын стандарт, хатуулаг, нэр төрөл, үйлдвэрлэсэн газар, он, сар, өдрийг заасан байна.

4.1.Сүүн бүтээгдэхүүнээр нэрсэн шимийн архинаас бусад согтууруулах ундаа үйлдвэрлэх зөвшөөрлийг хүнсний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв болон мэргэжлийн хяналтын байгууллагын санал, дүгнэлтийг үндэслэн Засгийн газар олгоно.

5.4.Согтууруулах ундааны үйлдвэрлэл эрхлэх зөвшөөрөлтэй аж ахуйн нэгж уул зөвшөөрлийг бусдад шилжүүлэх, үйлдвэрийн байршлыг өөрчлөхийг хориглоно.

4.2.Зөвшөөрөлд согтууруулах ундааны

5.5.Согтууруулах ундааны үйлдвэрлэлийг хүүхдийн цэцэрлэг, бүх шатны сургууль, эмнэлэг, оюутан, сурагчдын хичээлийн болон нийтийн байр, орон сууц, түүний орц, хонгилд явуулахыг хориглоно.

5.6. Импортлож болох согтууруулах ундааны жагсаалтыг гадаад худалдааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран батална.

5.7. Импортлож болох согтууруулах ундааны жагсаалтыг батлахдаа согтууруулах ундааны нэр, төрөл, олон улсын стандарт, дээд ангиллын зэрэг, хатуулгийг тодорхой заана.

5.8. Импортлож болох согтууруулах ундааны жагсаалтад орсон бүтээгдэхүүнийг импортлохдоо дээжийг нь стандартчилал, эрүүл ахуйн мэргэжлийн хяналтын байгууллагаар урьдчилан шинжлүүлж, хилийн болон гаалийн эрүүл ахуйн хяналт шалгалт хийлгүүлэн баталгаажуулсан байна.

5.9. Импортлож болох согтууруулах ундааны жагсаалтад ороогүй согтууруулах ундааг улсын хилээр оруулах, худалдах, түүгээр үйлчлэхийг хориглоно.

5.10. Согтууруулах ундааг импортлох, экспортлох, реэкспортлохдоо зөвхөн гаалийн төв байгууллагаас нэр заан тогтоосон боомтоор улсын хилээр нэвтрүүлнэ.

6 дугаар зүйл. Худалдах, үйлчлэх журам

6.1. Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга, улсын зэрэглэлтэй хотын захирагчийн зөвшөөрөлгүйгээр, эсхүл зөвшөөрөлд зааснаас бусад газарт болон гар дээрээс согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэхийг хориглоно.

6.2. Энэ хуулийн 5.1; 5.2; 5.3; 5.8; 5.9; 5.10-т заасан журмыг зөрчиж үйлдвэрлэсэн буюу импортлосон, эсхүл хяналтын шинжилгээ хийлгээгүй согтууруулах ундааг худалдаа, үйлчилгээнд гаргахыг хориглоно.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

Согтууруулах ундааны хэрэглээнд тавих шаардлага

7 дугаар зүйл. Согтууруулах ундаа хэрэглэх, худалдах, түүгээр үйлчлэхэд хориглох зүйл

7.1. Дараахь газарт согтууруулах ундаа хэрэглэх, худалдах, түүгээр үйлчлэхийг хориглоно:

7.1.1. төрийн болон төрийн бус байгууллагын албан байр;

7.1.2. согтууруулах ундаагаар үйлчлэх зөвшөөрөлтэй аж ахуйн нэгжээс бусад аж ахуйн нэгжийн албан болон үйлдвэрлэлийн байр;

7.1.3. хүүхдийн цэцэрлэг, бүх шатны сургууль, эмнэлэг, сувиллын газар;

7.1.4. оюутан, сурагчдын хичээлийн болон нийтийн байр;

7.1.5. орон сууцны орц, хонгил;

7.1.6. гудамж, талбай, цэцэрлэг;
7.1.7. галт тэрэг, авто тээвэр, усан болон нисэх онгоцны буудлын зөвшөөрөгдсөн цэгээс бусад газар;

7.1.8. нийтийн тээвэр, хүнсний болон барааны зах, худалдаа, үйлчилгээний газар зэрэг олон нийтийн газрын зөвшөөрөгдсөн цэгээс бусад газарт.

7.2. Согтууруулах ундаа үйлдвэрлэх, худалдах, түүгээр үйлчлэх зөвшөөрөлтэй газарт дараахь зүйлийг хориглоно:

7.2.1. согтууруулах ундаа үйлдвэрлэх, тээвэрлэх, хадгалах, борлуулах, худалдах, түүгээр үйлчлэх ажилд 18 нас хүрээгүй хүн авч ажиллуулах;

7.2.2. 18 нас хүрээгүй, эсхүл согтуу хүнд согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх.

7.3. Дараахь хүмүүст согтууруулах ундаа хэрэглэхийг хориглоно:

7.3.1. тээврийн хэрэгсэл жолоодож яваа хүн;

7.3.2. арван найман нас хүрээгүй хүн.

7.4. Согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэх, бусдыг шахаж согтоох, түүнчлэн 18 нас хүрээгүй хүнийг уруу татаж согтууруулах ундаа уулгахыг хориглоно.

7.5. Согтууруулах ундаагаар шагнаж урамшуулах, цалин хөлс орлуулахыг хориглоно.

7.6. Согтууруулах ундааны шошгыг дуурайлган үйлдэх, хууль бусаар хэрэглэх, худалдахыг хориглоно.

7.7. Согтууруулах ундаагаар үйлчлэх зөвшөөрөлтэй зоогийн болон шөнийн цэнгээний газрыг хүүхдийн цэцэрлэг, бүх шатны сургууль, эмнэлэг, үйлдвэр, аж ахуйн нэгж, байгууллага, оюутан, сурагчдын хичээлийн болон нийтийн байр, орон сууц, түүний суурийн давхар /зориудаар тохижуулснаас бусад/-т ажиллуулахыг хориглоно.

8 дугаар зүйл. Согтууруулах ундаа хэрэглэх боломж олгохыг хориглох

8.1. Сургуулийн сурагч, 18 нас хүрээгүй хүмүүст согтууруулах ундаа хэрэглэх боломж олгохыг санаачлан зохион байгуулах, энэ зорилгоор орон байр ашиглуулах, мөнчөн туслалцаа үзүүлэхийг тэдгээрийн эцэг, эх, төрөл садан, асран хамгаалагчид болон бэлш нарт хориглоно.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

Архидан согтуурахтай хийх тэмцэл

9 дүгээр зүйл. Архидан согтуурахын эсрэг сурталчилгаа

9.1.Архидан согтуурахтай тэмцэх, түүний хор уршгийг олон нийтэд ойлгуулан таниулах талаар төрийн захиргааны төв болон орон нутгийн захиргааны байгууллага, эрүүл мэнд, хэвлэл мэдээлэл, соёл, боловсролын байгууллага бүх төрлийн сурталчилгаа явуулах үүрэгтэй.

9.2.Согтууруулах ундаа худалдах, худалдан борлуулах, хэрэглэх талаар хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр сурталчилгаа хийхийг хориглоно.

10 дугаар зүйл. Стандартын шаардлага хангаагүй согтууруулах ундааг нийтэд мэдээлэх

10.1.Эрх бүхий байгууллагын шалгалт, шинжилгээгээр хүний амь нас, эрүүл мэндэд хортой болох нь тогтоогдсон, стандартын шаардлага хангаагүй согтууруулах ундааны хор хөнөөлийн тухай мэдээллийг хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр нийтэд шуурхай зарлан мэдэгдэнэ.

10.2.Стандартын шаардлага хангаагүй согтууруулах ундааны хор хөнөөлийн талаархи мэдээллийг бүх төрлийн хэвлэл мэдээллийн байгууллага саадгүй хүлээн авч, нийтэд түгээх үүрэгтэй.

11 дүгээр зүйл. Эрүүлжүүлэх

11.1.Ууж согтууран өөрийнхөө үйлдлийг удирдан жолоодох чадваргүй болсон этгээдийг шаардлагатай гэж үзвэл цагдаагийн байгууллага 24 цагаас дээшгүй хугацаагаар эрүүл ахуйн шаардлага хангасан тусгай байранд эрүүлжүүлнэ.

11.2.Эрүүлжүүлэхэд гарсан шууд зардал, байгууллага, иргэнд учирсан хохирлыг ууж согтуурсан гэм буруутай этгээдээр төлүүлнэ.

12 дугаар зүйл. Эмчилгээ

12.1.Архинд донтох өвчтэй болсон этгээд өөрийн санаачилгаар эмнэлгийн байгууллагад хандаж сайн дурын үндсэн дээр эмчлүүлэх хүсэлт гаргасан тохиолдолд түүнд ердийн журмаар эмчилгээ үйлчилгээ үзүүлнэ.

12.2.Архинд донтох өвчтэй нь эмнэлгийн байгууллагын дүгнэлтээр тогтоогдсон боловч сайн дураар эмчлүүлэхээс зайлсхийсэн этгээдийг шүүхийн шийдвэрээр албадан эмчлэхтэй холбогдсон харилцааг Согтуурах, мансуурах донтой өвчтэй хүмүүсийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх тухай жуулиар зохицуулна.

13 дугаар зүйл. Архидан согтуурахтай тэмцэх олон нийтийн үүсгэл, санаачилгыг дэмжих

13.1.Архидан согтуурахтай тэмцэх зорилго бүхий олон нийтийн үүсгэл санаачилгыг төрийн болон төрийн бус байгууллага дэмжин туслах үүрэгтэй.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ
Бусад

14 дүгээр зүйл. Үйлдвэрлэл, импорт, худалдаа, үйлчилгээ, хэрэглээнд тавих хяналт

14.1.Согтууруулах ундааны үйлдвэрлэлд тавих хяналтыг хүнсний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв болон хууль тогтоомжоор тусгайлан эрх олгосон мэргэжлийн хяналтын байгууллага аймаг, нийслэлийн Засаг даргын тамгын газар хэрэгжүүлнэ.

14.2.Согтууруулах ундааны импортод тавих хяналтыг гаалийн байгууллага болон хилийн эрүүл ахуйн хяналтын алба хэрэгжүүлнэ.

14.3.Согтууруулах ундаа худалдах, хэрэглэх, түүгээр үйлчлэх талаар тогтоосон журмын биелэлтэд дараахь байгууллага, албан тушаалтан энэ хууль, хууль тогтоомжийн бусад актаар олгосон эрх хэмжээний дотор хяналт тавина:

- 14.3.1.Бүх шатны Засаг дарга;
- 14.3.2.цагдаагийн байгууллага;
- 14.3.3.аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага;
- 14.3.4.эрх бүхий мэргэжлийн хяналтын байгууллага;
- 14.3.5.хэрэглэгчдийн эрх ашгийг хамгаалах төрийн бус байгууллага.

14.4.Согтууруулах ундааны үйлдвэрлэлт, борлуулалт, импортод хяналт тавих эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны тавьсан хууль ёсны шаардлагыг холбогдох байгууллага, албан тушаалтан нэн даруй биелүүлэх үүрэгтэй.

15 дугаар зүйл. Зөрчлийн талаар мэдээлэл авах

15.1.Согтууруулах ундаа хууль бусаар үйлдвэрлэсэн, улсын хилээр нэвтрүүлсэн, борлуулсан зөрчлийн талаар мэдээллийг төрийн эрх бүхий байгууллага иргэнээс төлбөртэй авч болно. Иргэнээс төлбөртэй мэдээлэл авахад Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль¹-ийн 14 дүгээр зүйлийг баримтална.

16 дугаар зүйл. Хариуцлага

16.1.Энэ хуулийг зөрчсөн этгээдэд дараахь захиргааны шийтгэл ногдуулна:

16.1.1.энэ хуулийн 4.4- д заасныг зөрчсөн аж ахуйн нэгж, байгууллагыг 100000-

¹ Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль. "Ардын эрх" сонинны 1998 оны 2 дугаар сарын 3-ны эдрийн 28, "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1998 оны 1 дүгээрт тус тус нийтлэгдсэн

200000 төгрөгөөр торгож, уул согтууруулах ундаа болон хууль бусаар олсон орлогыг хурааж, согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх зөвшөөрлийг хүчингүй болгох;

16.1.2.энэ хуулийн 5.1; 5.2; 5.3; 5.5; 7.6-д заасныг зөрчсөн бол иргэнийг 40000-50000, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг 75000-150000 төгрөгөөр торгож, уул согтууруулах ундаа болон хууль бусаар олсон орлогыг хурааж, согтууруулах ундаа үйлдвэрлэх зөвшөөрлийг хүчингүй болгох;

16.1.3.энэ хуулийн 5.4-д заасныг зөрчиж, согтууруулах ундаа үйлдвэрлэх зөвшөөрлийг бусдад шилжүүлсэн бол зөвшөөрлийг цуцалж, 250000 төгрөгөөр торгох, уул зөвшөөрлийг хууль бусаар хэрэглэсэн аж ахуйн нэгжийн үйлдвэрлэсэн согтууруулах ундаа болон хууль бусаар олсон орлогыг хурааж, 200000-250000 төгрөгөөр торгох; зөвшөөрөлд заагдсан үйлдвэрийн байршлыг дур мэдэн өөрчилсөн бол 250000 төгрөгөөр торгож, согтууруулах ундаа үйлдвэрлэх зөвшөөрлийг хүчингүй болгох;

16.1.4.энэ хуулийн 5.8; 5.9; 5.10; 7.7-д заасныг зөрчсөн бол иргэнийг 30000-50000, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг 75000-150000 төгрөгөөр торгож, уул согтууруулах ундаа болон хууль бусаар олсон орлогыг хурааж, согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх зөвшөөрлийг хүчингүй болгож, уг аж ахуйн нэгж, байгууллагад дахин зөвшөөрөл олгох хугацааг 2 жилээр түдгэлзүүлэх;

16.1.5.энэ хуулийн 6.1-д заасныг зөрчсөн бол иргэнийг 30000-50000, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг 200000-250000 төгрөгөөр торгож, уул согтууруулах ундаа болон хууль бусаар олсон орлогыг хураах;

16.1.6.энэ хуулийн 7.1; 7.4; 7.5; 7.2.1; 10.2-д заасныг зөрчсөн иргэнийг 2000-5000, албан тушаалтныг 15000-25000 төгрөгөөр торгох;

16.1.7.энэ хуулийн 7.2.2-т заасныг зөрчсөн бол аж ахуйн нэгж, байгууллагыг 100000-200000 төгрөгөөр торгох, энэ зөрчлийг нэг жилийн дотор давтан гаргасан бол 200000-250000 төгрөгөөр торгож, согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх зөвшөөрлийг хүчингүй болгох;

16.1.8.энэ хуулийн 7.3.2-т заасан зөрчил гаргасан хүний эцэг, эх, асран хамгаалагчийг 5000-10000 төгрөгөөр торгох;

16.1.9. энэ хуулийн 8.1-д заасныг зөрчсөн иргэнийг 10000-20000, албан тушаалтныг 15000-25000 төгрөгөөр торгох;

16.1.10.энэ хуулийн 9.2-т заасныг зөрчсөн иргэнийг 30000-50000, албан тушаалтныг 40000-60000 төгрөгөөр торгох;

16.1.11.энэ хуулийн 14.4-д заасныг зөрчсөн албан тушаалтныг 10000-20000, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг 200000-250000 төгрөгөөр торгох.

16.2.Энэ хуулийн 16.1-д заасан захиргааны зөрчлийг эрх бүхий албан тушаалтан дараахь харьяаллаар хянан шийдвэрлэнэ:

16.2.1.шүүгч энэ хуулийн 5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.8; 5.9; 5.10; 6.1; 7.7; 8.1; 9.2; 10.2-т заасан зөрчил;

16.2.2.бүх шатны Засаг дарга энэ хуулийн 5.1; 5.5; 5.8; 5.9; 5.10; 6.1; 7.7; 8.1; 9 дүгээр зүйлд заасан зөрчил;

16.2.3.цагдаагийн эрх бүхий ажилтан энэ хуулийн 5.1; 5.3; 6.1; 7; 8 дугаар зүйл, 9.2-т заасан зөрчил.

16.2.4.хууль тогтоомжоор тусгайлан эрх олгосон улсын байцаагч энэ хуулийн 4.4; 5.1; 5.2; 5.3; 5.4; 5.5; 5.8; 5.9; 5.10; 7.1; 7.6; 10.2-т заасан зөрчил;

16.2.5 нийгмийн хэв журмыг хамгаалах олон нийтийн байцаагч энэ хуулийн 6.1; 7.1; 7.2; 7.3; 7.4; 9.2-т заасан зөрчилд 20000 хүртэлх төгрөгийн торгууль ногдуулах.

16.3.Үйлдвэрлэл, худалдаа, үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрлийг хүчингүй болгох асуудлыг захиргааны зөрчлийг ногдуулах эрх бүхий албан тушаалтны шалгалтын дүн, саналыг үндэслэн уг зөвшөөрлийг олгосон байгууллага шийдвэрлэнэ.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 1 дүгээр сарын 28-ны өдөр

Улаанбаатар хот

АРХИДАН СОГТУУРАХТАЙ ТЭМЦЭХ ТУХАЙ 1994 ОНЫ ХУУЛЬ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. 1994 оны 1 дүгээр сарын 10-ны өдөр батлагдсан Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцугай.

согтуурахтай тэмцэх тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/ хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Архидан

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 1 дүгээр сарын 28-ны өдөр

Улаанбаатар хот

СОГТУУРАХ, МАНСУУРАХ ДОНТОЙ ӨВЧТЭЙ ЭТГЭЭДИЙГ ЗАХИРГААНЫ ЖУРМААР АЛБАДАН ЭМЧЛЭХ, АЛБАДАН ХӨДӨЛМӨР ХИЙЛГЭХ ТУХАЙ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ
Нийтлэг үндэслэл

хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тогтооно.

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

3.3.Энэ хуулийн 3.1-д заасан өвчтэй этгээдийг дор дурдсан нөхцөлд албадан хөдөлмөрт хамруулна:

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь төрөөс согтуурах, мансуурах донтой өвчтэй этгээдийг уг өвчнөөс нь ангижруулах зорилгоор албадан эмчлэх, хөдөлмөрийн чадварыг нь харгалзан эмчилгээ, үйлчилгээний зардлыг өөрөөр нь нөхөн төлүүлэхээр албадан хөдөлмөр хийлгэх хууль зүйн үндэслэл, журам тогтоож хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

3.3.1.хөдөлмөрийн чадвартай байх;

3.3.2.хийлгэх ажил нь тухайн этгээдийн эрүүл мэндийн байдалд тохирсон байх.

2 дугаар зүйл.Согтуурах, мансуурах донтой өвчтэй этгээдийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх тухай хууль тогтоомж

3.4.Насанд хүрээгүй, эсхүл 60-аас дээш настай эрэгтэй, 55-аас дээш настай эмэгтэй, 16 насанд хүрээгүй хүмүүс түүнчлэн жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг албадан хөдөлмөрлүүлэхийг хориглоно.

2.1.Согтуурах, мансуурах донтой өвчтэй этгээдийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх тухай хууль тогтоомж нь Захиргааны хариуцлагын тухай хууль¹, Цагдаагийн байгууллагын тухай хууль,² энэ хууль, хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

3.5.Албадан хөдөлмөрлөх этгээд нь албадан хөдөлмөрлүүлж байгаа газраас даалгасан ажлыг гүйцэтгэх, хөдөлмөрийн нөхцөл, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны журмыг сахих үүрэгтэй.

3 дугаар зүйл.Албадан эмчилгээ, албадан хөдөлмөрт хамаарагдах этгээд

4 дүгээр зүйл.Албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх үндэслэл

3.1.Албадан эмчилгээнд дараахь өвчтэй этгээдийг хамруулна:

3.1.1.согтуурах донтой;
3.1.2.мансуурах донтой.

4.1.Өвчтэй нь эмнэлгийн дүгнэлтээр тогтоогдсон бөгөөд нийгмийн хэв журмыг зөрчсөн, сайн дураар эмчлүүлэхээс зайлсхийсэн буюу эмчлүүлсний дараа согтууруулах ундаа, мансууруулах бодис дахин хэрэглэсэн этгээдийг шүүхийн шийдвэрийн дагуу албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газарт явуулж албадан эмчилнэ.

3.2.Энэ хуулийн 3.1-д заасан өвчний оношилгооны хэмжүүрийг эрүүл мэнд, нийгмийн

4.2.Энэ хуулийн 4.1-д заасан газарт байх хугацаанд албадан эмчилгээ хийлгэх этгээдээр

¹ Захиргааны хариуцлагын тухай хууль-"Ардын эрх" сонины 1992 оны 186, "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1992 оны 4, 5 дугаарт нийтлэгдсэн.

² Цагдаагийн байгууллагын тухай хууль "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1993 оны 8 дугаарт нийтлэгдсэн.

эмчилгээ, үйлчилгээний зардлыг өөрөөр нь нөхөн төлүүлэх зорилгоор шүүхийн шийдвэрээр албадан хөдөлмөр хийлгэж болно.

5 дугаар зүйл.Эмнэлгийн дүгнэлт гаргуулах

5.1.Сум, баг, хорооны Засаг дарга, байгууллага, аж ахуйн нэгжийн удирдлага, цагдаагийн байгууллага, иргэн нийгмийн хэв журам зэрэгсөн этгээдийг энэ хуулийн 3 дугаар зүйлд заасан өвчтэй эсэх талаар дүгнэлт гаргуулахаар эмнэлгийн байгууллагад хүсэлт гаргаж болно.

5.2.Эмнэлэг тухайн этгээдийг өвчтэй эсэхийг тогтоосон дүгнэлтээ материал хүлээж авснаас хойш 48 цагийн дотор гаргаж хүсэлт тавьсан байгууллага, иргэнд өгнө.

6 дугаар зүйл.Албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх тухай шүүхийн шийдвэр гаргах, түүнийг биелүүлэх

6.1.Сум, баг, хорооны Засаг дарга, цагдаагийн байгууллага нь энэ хуулийн 3 дугаар зүйлд заасан өвчтэй этгээдэд холбогдох дор дурдсан материалыг бүрдүүлж шүүхэд өгнө.

6.1.1.тухайн этгээдийг албадан эмчилгээнд явуулах тухай зохих байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэний хүсэлт;

6.1.2.сум, баг, хорооны Засаг дарга, цагдаагийн байгууллагын тодорхойлолт;

6.1.3.тухайн этгээд согтуурах, мансуурах донтой өвчтэй болсон тухай эмнэлгийн дүгнэлт.

6.2.Шүүх шаардлагатай гэж үзвэл дээр дурдсанаас бусад материалыг шаардан авч болно.

6.3.Шүүх хуралдааныг Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд¹ заасан журмын дагуу явуулж, шүүхийн шийдвэр гаргана.

6.4.Шүүхийн шийдвэрийг гарсан өдрөөс нь хойш тухайн өвчтэй этгээд, түүний хууль ёсны төлөөлөгч, өмгөөлөгч Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд заасан хугацааны дотор давж заалдах эрхтэй.

6.5.Шүүхийн шийдвэрийг хуулийн хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн биелүүлнэ.

6.6.Албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх тухай шүүхийн шийдвэр гарах хүртэл тухайн этгээдийг саатуулах, шүүхийн шийдвэр гарсны дараа албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газарт хүргэх ажиллагааг цагдаагийн байгууллага гүйцэтгэнэ.

6.7.Албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр

хийлгэх газар тухайн этгээдийг хүлээж авахдаа дор дурдсан бичиг баримтыг шалгана:

6.7.1.шүүхийн шийдвэрийн хуулбар;

6.7.2.эмнэлгийн байгууллагын дүгнэлт;

6.7.3.иргэний үнэмлэх;
6.7.4.эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын дэвтэр;

6.7.5.тухайн этгээдэд холбогдох хэргийн материалын хуулбар.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

АЛБАДАН ЭМЧЛЭХ, АЛБАДАН ХӨДӨЛМӨР ХИЙЛГЭХ ГАЗАР, ТҮҮНИЙ САНХҮҮЖИЛТ

7 дугаар зүйл.Албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газар

7.1.Албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газрыг байгуулах, өөрчлөх, татан буулгах тухай асуудлыг Засгийн газар шийдвэрлэнэ.

8 дугаар зүйл.Албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газрын харьяалал

8.1.Албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газар нь Шүүхийн шийдвэр биелүүлэх ерөнхий газрын харьяалалд байх бөгөөд түүний мэргэжлийн удирдлагыг эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, харуул хамгаалалтыг цагдаагийн байгууллага тус тус хэрэгжүүлнэ.

9 дүгээр зүйл. Албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газрын санхүүжилт

9.1.Албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газрын зардлыг улсын төвлөрсөн болон орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлнэ.

9.2.Эмчлүүлэгч этгээд эмчилгээ, хоол, хувцас, ор дэрний хэргэслэлийн зардлыг өөрөө хариуцна.

10 дугаар зүйл. Албадан эмчилгээ, үйлчилгээний зардлыг нөхөн төлүүлэх

10.1.Энэ хуулийн 3 дугаар зүйлд заасан өвчтэй эр улмаас албадан эмчлүүлж байгаа этгээдээр эмчилгээ, үйлчилгээнд нь газрын зардлыг албадан хөдөлмөр хийлгэж өөрөөр нь нөхөн төлүүлж болно.

10.2.Албадан эмчилгээний хугацаанд гарсан зардлыг албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газрын тодорхойлолтыг үндэслэн шүүхийн шийдвэр биелүүлэх журмаар гаргуулна.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

АЛБАДАН ЭМЧЛЭХ

¹ Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хууль-"Ардын эрх" сонинны 1994 оны 130-133 дугаарт, "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1994 оны 8 дугаарт тус тус нийтлэгдсэн.

11 дүгээр зүйл. Албадан эмчилгээ хийх

11.1. Албадан эмчилгээг тухайн өвчний үед баримталдаг эмчилгээний нийтлэг зарчим, аргачлал, стандартын дагуу явуулах ба дараахь зарчмыг баримтална.

- 11.1.1. хүний эрх, эрх чөлөөг хүндэтгэх;
- 11.1.2. хүний эрүүл мэндэд харшлахгүй эм, бэлдмэлийг ашиглах;
- 11.1.3. эмчлүүлэгчийн нууцыг хадгалах.

11.2. Албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газар эмчлүүлж байгаа этгээдэд зайлшгүй шаардлагатай шинжилгээ, эмчилгээг цаг тухайд нь хийж албадан эмчилгээний явцыг өвчний түүхэнд үнэн зөв, тодорхой бичнэ.

11.3. Албадан эмчилгээг эмчлүүлэгч этгээд эмчилгээнээс зайлсхийх боломжгүй цагдаагийн байнгын харуул хамгаалалт бүхий эмнэлгийн байгууллагад явуулна.

11.4. Албадан эмчлэх нөхцөл, журмыг эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газрын дэглэм, хамгаалалтын журмыг цагдаагийн төв байгууллага, Улсын ерөнхий прокурортой хамтран батална.

11.5. Албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газар нь эмчлүүлэгч этгээдийн биеийн байдал, эмчилгээний үр дүнг харгалзан эмчилгээг хугацаанаас нь өмнө зогсоох тухай хүсэлтээ шүүхэд гаргаж болно.

11.6. Албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газар эмчилгээ дууссан тухай мэдэгдлийг эмчлүүлэгчийн харьяалах нутаг дэвсгэрийн Засаг дарга, цагдаагийн байгууллагад 7 хоногийн дотор хүргүүлнэ.

12 дугаар зүйл. Албадан эмчлэх хугацаа

12.1. Албадан эмчлэх хугацаа өвчний онцлог, эмчилгээний үр дүнгээс хамаарч 2 жил хүртэл байна.

12.2. Албадан эмчилгээ нь тухайн өвчтэй этгээд албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газрын эмч нарын зөвлөгөөнөөс эдгэрсэн тухай дүгнэлт гарснаар албадан эмчилгээний хугацаа дуусгавар болно.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

АЛБАДАН ХӨДӨЛМӨРЛҮҮЛЭХ

13 дугаар зүйл. Албадан хөдөлмөрлүүлэх

13.1. Эмчлүүлэгч этгээдийг албадан хөдөлмөрлүүлэхдээ дараахь зарчмыг баримтална:

- 13.1.1. хүний эрх, эрх чөлөөг хүндэтгэх;
- 13.1.2. хуульд заасан үндэслэл, журмыг баримтлан ажил хийлгэх;
- 13.1.3. тухайн этгээдийн мэргэжил,

хөдөлмөрийн чадварыг харгалзан үзэх;

- 13.1.4. хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн нөхцөлөөр хангах;
- 13.1.5. гүйцэтгэсэн ажлын хэмжээ, чанарт тохирсон цалин хөлс олгох ба энэ хөлсний хэмжээ нь Засгийн газраас баталсан цалин хөлсний доод хэмжээнээс доошгүй байх.

13.2. Эмчлүүлэгч этгээдийг дараахь тохиолдолд ажиллуулахыг хориглоно:

- 13.2.1. хүнд, хортой нөхцөл;
- 13.2.2. тусгай мэргэжил шаардагдах ажил;
- 13.2.3. эмчилгээнд шууд харшлах нөхцөл.

13.3. Эмчлүүлэгч этгээдийг эрүүл мэндийн улмаас албадан хөдөлмөр хийлгэж болохгүй тохиолдолд албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газар нь албадан хөдөлмөрөөс чөлөөлүүлэх хүсэлтээ шүүхэд гаргана.

13.4. Албадан хөдөлмөр хийлгэх ажил, амралтын цагийн горимыг Хөдөлмөрийн тухай хууль-ийг үндэслэн тогтооно.

13.5. Албадан хөдөлмөрийн норм, үнэлгээг тухайн ажилд хамаарах нийтлэг норм, үнэлгээг баримтлан тогтооно.

13.6. Албадан хөдөлмөрлөж байгаа этгээдийн цалин хөлсийг картаар тооцно. Картад энэ хуулийн 9.2-т заасан зардлыг тусгаж түүнийг цалин хөлснөөс нь суутгана. Үлдсэн хэсгийг албадан эмчилгээ дууссаны дараа эмчлүүлэгч этгээдэд олгоно.

13.7. Хуульд өөрөөр заагаагүй бол албадан хөдөлмөрлөхтэй холбогдсон бусад харилцааг хөдөлмөрийн тухай хууль тогтоомжийн дагуу зохицуулна.

13.8. Албадан хөдөлмөрлөж байгаа этгээд гэр бүлийн болон бусад хүнтэй чөлөөтэй уулзах, эргэлт, илгээмж авах, явуулах эрхтэй.

14 дүгээр зүйл. Албадан хөдөлмөрлүүлэх хугацаа

14.1. Албадан хөдөлмөрлүүлэх хугацаа нь тухайн этгээдийг албадан эмчлэх хугацаанаас илүүгүй байна.

14.2. Энэ хуулийн 12.2-т заасан албадан эмчилгээний хугацаа дуусгавар болсон тохиолдолд албадан хөдөлмөрлүүлэх хугацаа дуусгавар болно.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

БУСАД ЗҮЙЛ

15 дугаар зүйл. Эмчлүүлэгч этгээдийг иргэний бүртгэл, давтгалд хамруулах, нийгмийн халамжийн байгууллагад шилжүүлэх

15.1. Цагдаагийн байгууллага иргэний үнэмлэхгүй этгээдийг албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөрлүүлэх хугацаанд багтаан зохих журмын дагуу иргэний бүртгэлд хамруулах арга хэмжээ авна.

¹ Хөдөлмөрийн тухай хууль - "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1999 оны 25 дугаарт нийтлэгдсэн.

15.2.Сум, баг, хороо, дүүргийн Засаг дарга эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалд хамрагдаагүй этгээдийг албадан эмчлүүлэх хугацаанд багтаан даатгалд хамруулах арга хэмжээ авна.

15.3.Албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газар нь эмчлүүлэгч этгээд хууль ёсны асран хамгаалах, харгалзан дэмжих хүнгүй, гэр оронгүй бол эмчилгээ дууссаны дараа түүнийг нийгмийн халамжийн байгууллагад шилжүүлэх тухай саналыг орон нутгийн Засаг даргад тавьж болно.

16 дугаар зүйл. Гомдол гаргах

16.1.Эмчлүүлэгч этгээд, түүний хууль ёсны төлөөлөгч, өмгөөлөгч албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөрлүүлэхтэй холбогдсон гомдлыг шүүхэд гаргаж болно.

17 дугаар зүйл. Хариуцлага

17.1.Энэ хуулийн 3 дугаар зүйлд заасан өвчтэй этгээд албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газарт байхдаа эмчлүүлэх, хөдөлмөрөөс зайлсхийсэн буюу эмнэлгээс оргосон тохиолдолд цагдаагийн байгууллага эрэн сурвалжилж, түүнтэй холбогдож гарсан зардлыг өөрөөр нь нөхөн төлүүлэхийн хамт эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн дагуу 30 хоног хүртэл хугацаагаар баривчлах шийтгэл ногдуулна.

18 дугаар зүйл. Хууль хүчин төгөлдөр болох

18.1.Энэ хуулийг 2000 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА
Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

Улаанбаатар хот

2000 оны 1 дүгээр сарын 28-ны өдөр

ЗАХИРГААНЫ ЖУРМААР АЛБАДАН ХӨДӨЛМӨР ХИЙЛГЭХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь захиргааны журмаар баривчлагдсан этгээд зардлаа төлөх чадваргүй, эсхүл төлөхөөс зайлсхийсэн тохиолдолд түүнийг албадан хөдөлмөрлүүлж, баривчлагдсан хугацааны үйлчилгээний зардлыг нөхөн төлүүлэх журмыг тогтоож хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл. Захиргааны журмаар албадан хөдөлмөр хийлгэх тухай хууль тогтоомж

2.1.Захиргааны журмаар албадан хөдөлмөр хийлгэх тухай хууль тогтоомж нь Захиргааны хариуцлагын тухай¹, Цагдаагийн байгууллагын тухай хууль², энэ хууль болон тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль, тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

3 дугаар зүйл. Захиргааны журмаар албадан хөдөлмөр хийлгэх үндэслэл

3.1.Захиргааны журмаар баривчлагдсан этгээд баривчлах байранд байсан хугацааны зардлаа төлөх чадваргүй, эсхүл төлөхөөс зайлсхийсэн тохиолдолд цагдаагийн байгууллага тухайн этгээдээр албадан хөдөлмөр хийлгэнэ.

4 дүгээр зүйл. Албадан хөдөлмөр хийлгэх зарчим

4.1.Захиргааны журмаар албадан хөдөлмөр хийлгэхдээ зөвхөн шүүхийн шийдвэрийг үндэслэл болгож баривчлагдсан этгээдийн эрүүл мэнд, хөдөлмөрийн чадварыг харгалзана.

5 дугаар зүйл. Албадан хөдөлмөр хийлгэх журам

5.1.Захиргааны журмаар баривчлагдсан этгээдээр албадан хөдөлмөр хийлгэх тухай шийдвэрийг шүүх гаргана.

5.2.Захиргааны журмаар баривчлагдсан этгээдээр албадан хөдөлмөр хийлгэх хугацаа нь

баривчлах шийтгэлийн хугацаанаас илүүгүй байна.

5.3.Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга албадан хөдөлмөрлүүлэхээр шийдвэр нь гарсан, баривчлагдсан этгээдийг ажлын байраар хангана.

5.4.Албадан хөдөлмөрийг хууль тогтоомжид заасан хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан ноцөлд байнгын харуул хамгаалалт дор зохион байгуулна.

5.5.Албадан хөдөлмөрийн ажлын норм, үнэлгээ тухайн ажилд хамаарах нийтлэг норм, үнэлгээг баримтлан тогтооно.

5.6.Албадан хөдөлмөрлөсөн этгээдийн цалин хөлснөөс баривчлах байранд байсан хугацаанд гаргасан зардлыг /байр, хоол, бусад үйлчилгээ/ суутгаж үлдсэн хэсгийг нь өөрт нь олгоно.

6 дугаар зүйл. Бусад зүйл

6.1.Баривчлагдсан этгээдийн цалин хөлс нь баривчлах байрны зардлыг төлөхөд хүрэлцэхгүй тохиолдолд шүүхийн шийдвэр биелүүлэх журмаар гаргуулж болно.

6.2.Баривчлагдсан этгээд албадан хөдөлмөр хийхээс зайлсхийсэн буюу оргосон хугацааг түүний баривчлагдсан хугацаанд оруулж тооцохгүй.

6.3.Баривчлагдсан этгээд албадан хөдөлмөр хийлгэхтэй холбогдуулан шүүхэд гомдол гаргаж болно.

7 дугаар зүйл. Хууль хүчин төгөлдөр болох

7.1.Энэ хуулийг 2000 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА
Р.ГОНЧИГДОРЖ

¹ Захиргааны хариуцлагын тухай хууль - "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1992 оны 4-5 дугаарт нийтлэгдсэн.

² Цагдаагийн байгууллагын тухай хууль - "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1993 оны 8 дугаарт нийтлэгдсэн.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 1 дүгээр сарын 28-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ДОНОРЫН ТУХАЙ

ДОНОРЫН ТУХАЙ НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ Нийтлэг үндэслэл

1 дүгээр зүйл. Хуулийн зорилт

1.1. Энэ хуулийн зорилт нь бусдын эрүүл мэндийг сайжруулах, амь насыг аврахын тулд хүмүүнлэг сэтгэлээр сайн дураараа цус, эд эрхтнээ үнэ төлбөргүй өгөх, амьгүй донорын эд, эрхтэнг шилжүүлэн суулгах зорилгоор авах, цус, цусан бүтээгдэхүүн, эд эрхтэнг эмчилгээний зориулалтаар хэрэглэхээр авах, боловсруулах, хадгалгах, тээвэрлэх, хэрэглэх, экспортлох, импортлох, донорын үйлсийг сурталчлах, түүнд иргэдийг татан оролцуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл. Донорын тухай хууль тогтоомж

2.1. Донорын тухай хууль тогтоомж нь Үндсэн хууль¹, Эрүүл мэндийн тухай хууль², Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль³, энэ хууль, тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

2.2. Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл. Хуулийн нэр томъёо

3.1. Энэ хуульд хэрэглэсэн дараахь нэр томъёог дор дурдсан утгаар ойлгоно:

3.1.1. "хүний эд, эрхтэн" гэж хүний цус, нөхөн үржихүйн эд /өндгөвч, төмсөг, өндгөн эс, сүн, ураг/-ээс бусад эд, эрхтэнг;

3.1.2. "амьд донор" гэж бусдын эрүүл мэндийг сайжруулах, амь насыг аврахад зориулан түргэн нөхөн төлждөг эд /арьс, чөмөг/, эсхүл хос эрхтнийхээ нэгийг өгөгчийг;

3.1.3. "цусны донор" гэж бусдын эрүүл мэндийг сайжруулах, амь насыг аврахад зориулан сайн дураараа цусаа өгөгчийг;

3.1.4. "амьгүй донор" гэж тархины үйл ажиллагаа эргэшгүй алдагдаж, нас барсан нь тогтоогдсоны дараа хэвийн үйл ажиллагаатай байгаа зарим эд, эрхтэнг нь шилжүүлэн суулгах зорилгоор авч болох цогцсыг;

3.1.5. "эд, эрхтний тохироо" гэж донор болон реципиентийн эд, эрхтэн удам зүйн шинжээрээ тохирох зэрэглэлийг;

3.1.6. "реципиент" гэж амь насыг нь аврах, эрүүл мэнд, гоо сайхныг нь сайжруулах зорилгоор донорын цус сэлбүүлэх, эд, эрхтэнг шилжүүлэн суулгуулах зайлшгүй шаардлагатай хүнийг;

3.1.7. "идэвхтэн донор" гэж гурав ба түүнээс дээш удаа цусаа өгөгчийг;

3.1.8. "итгэмжлэгдсэн донор" гэж тогтоосон хугацаанд донорын шалгуур шинжилгээнд урьдчилан хамрагдсан, сумын эмнэлгийн түвшинд яаралтай тусламж үзүүлэх тохиолдолд шууд цусаа өгөгчийг.

ХОЕРДУГААР БҮЛЭГ

Донор, реципиент, эрүүл мэндийн байгууллагын ажилтанд тавих шаардлага

4 дүгээр зүйл. Донорт тавих шаардлага

4.1. Донор нь бусдын эрүүл мэндийг сайжруулах, амь насыг аврахад зориулан цус, эд, эрхтнээ өгөхдөө ашгийн төлөө бус, сайн дурын байх зарчмыг баримтлах бөгөөд донорын үйл ажиллагааг ашиг орлогын эх үүсвэр болгохыг хориглоно.

4.2. Донор болгохоор тулган шаардаж үл болно.

4.3. Донорыг үндэс, угсаа, хэл, арьсны өнгө, хүйс, нийгмийн гарал, байдал, хөрөнгө чинээ, эрхэлсэн ажил, албан тушаал, шашин шүтлэг, үзэл бодол, боловсролоор нь ялгаварлан гадуурхахыг хориглоно.

4.4. Цусны донорт дараахь ерөнхий шаардлага тавигдана:

4.4.1. Өөрийн эрүүл мэндийн байдал, донорын шаардлагад харшлах гэж зуршлуудыг үнэн зөвөөр мэдэгдэх;

4.4.2. Эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас тогтоосон донор сонголтын заавартай танилцаж, зөвшөөрлөө бичгээр өгөх;

4.4.3. идэвхтэн болон итгэмжлэгдсэн донор өөрийн эрүүл мэндэд

¹ Үндсэн хууль- "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1992 оны 1 дүгээрт нийтлэгдсэн.

² Эрүүл мэндийн тухай хууль-"Ардын эрх" сонин 1998 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрийн 153, "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1998 оны 7 дугаарт нийтлэгдсэн.

³ Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль-"Ардын эрх" сонин 1993 оны 117 дугаарт, "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлийн 1993 оны 4, 5 дугаарт тус тус нийтлэгдсэн.

байнга анхаарал тавьж шаардлагатай үзлэг, шинжилгээнд тогтоосон хугацаанд хамрагдах.

4.4.4.донорын эрүүл мэндэд шаардлагатай үзлэг шинжилгээний төрлийг эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тогтооно.

4.5.Донорын эд, эрхтэнг худалдах, худалдан борлуулахаар сурталчлахыг хориглоно. Энэ нь эмнэлгийн мэргэжилтэн хүний эрүүл мэндийг сайжруулах, амь насыг аврах зорилгоор донорын цус, эд, эрхтэн бэлтгэхийн ач холбогдлыг сурталчлах, тохироо бүхий цус, эд, эрхтэн хайх үйл ажиллагаа явуулахад хамаарахгүй.

5 дугаар зүйл. Донор сонгох зарчим

5.1.Донорт болон донорын цус, эд, эрхтэнд дараахь зорилгоор холбогдох шинжилгээ хийнэ. Үүнд:

5.1.1.цус, эд эрхтнээ өгснөөс донорын эрүүл мэндэд аюул учруулж болох эмгэг өөрчлөлтийг илрүүлэх, гарч болзошгүй хүндрэл, сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх;

5.1.2.донорын цус хийлгэсэн болон эд, эрхтэн шилжүүлэн суулгуулсан реципиентийн эрүүл мэндэд аюул учруулж болох эмгэг өөрчлөлтийг илрүүлэх, эд, эрхтний тохироог тогтоох.

5.2.Донорын цус, цусан бүтээгдэхүүнийг эмчилгээний зориулалтаар хэрэглэхэд тохирч байгаа эсэхийг холбогдох шинжилгээгээр тогтооно.

5.3.Донорын эрүүл мэндийн шалгуур, донорын цус, цусан бүтээгдэхүүнийг эмчилгээний зориулалтаар хэрэглэхэд тохирч байгаа эсэхийг тогтоох үзүүлэлт, хориглох заалтыг эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тогтооно.

6 дугаар зүйл. Донорын эрх

6.1.Донор нь дараахь эрхийг эдэлнэ:

6.1.1.цус, эд, эрхтнээ өгөх явцдаа өөрийн эрүүл мэнд, амь нас аюулгүй байх эрхээр бүрэн хангагдах;

6.1.2.Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 64.1.-д заасны дагуу донорын үүргээ гүйцэтгэх үед дундаж цалин хөлстэй тэнцэх олговор авах.

6.2.Цус, эд, эрхтнээ өгсөн донорын эрүүл мэндэд учирсан хохирол, гарсан хүндрэл цус сэлбүүлэх, эд эрхтэн шилжүүлэх ажилбарын технологийн заавар зөрчсөнөөс үүдсэн нь тогтоогдсон бол тухайн донор нь цус сэлбэсэн, эд, эрхтэнг шилжүүлэн суулгасан буруутай этгээдээр хохирлоо нөхөн төлүүлнэ.

6.3.Донор нь цус, эд, эрхтэн өгөх болон дархлаажуулалт хийлгэхтэй холбоотой хүндрэл учирсан тохиолдолд эмчилгээний төлбөрийг цус сэлбэх, эд эрхтэнг шилжүүлэн суулгах ажилбарыг гүйцэтгэсэн байгууллагаар төлүүлэхээр донорын төрлөөс хамааран гэрээ байгуулах, эсхүл эрүүл мэндийн нэмэлт даатгалд хамрагдаж болно.

7 дугаар зүйл. Реципиентэд тавих шаардлага

7.1.Үндэс, угсаа, хэл, арьсны өнгө, хүйс, нийгмийн гарал, байдал, хөрөнгө чинээ, эрхэлсэн ажил, албан тушаал, шашин шүтлэг, үзэл бодол, боловсрол харгалзахгүйгээр иргэн эрүүл мэндээ сайжруулах, амь насдаа аврах, гоо сайхныхаа хэрэгцээг хангах зорилгоор донорын цус сэлбүүлэх, эд, эрхтэн шилжүүлэн суулгуулах ажилбарыг хийлгүүлж болно.

7.2.Донорын эд, эрхтэн шилжүүлэн суулгахдаа 18 насанд хүрсэн реципиент бол өөрийнх нь, харин хүүхэд болон эрхийн бүрэн чадамжгүй иргэн бол эцэг, эх, хууль ёсны асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчийн зөвшөөрлийг тус тус бичгээр авсны үндсэн дээр гүйцэтгэнэ.

7.3.Реципиент нь цус сэлбүүлэх, донорын эд, эрхтэн шилжүүлэн суулгуулах ажилбарын дараа амь нас нь аврагдах буюу эрүүл мэнд, гоо сайхан нь сайжрах найдвартай болохыг зохих шалгуурыг баримтлан мэргэжлийн эмч нарын комиссын шийдвэрээр тогтооно. Мэргэжлийн эмч нарын комиссын бүрэлдэхүүн, ажиллах журмыг эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага батална.

8 дугаар зүйл. Эрүүл мэндийн байгууллагын ажилтанд тавих шаардлага

8.1.Донорын цус сэлбэх, эд, эрхтэн шилжүүлэн суулгах ажилбарыг магадлан итгэмжлэл бүхий эрүүл мэндийн байгууллага, мэргэжлийн эрх бүхий байгууллагаас зөвшөөрөл авсан эмч гүйцэтгэнэ.

8.2.Цус, цусан бүтээгдэхүүн, шилжүүлэн суулгах эд, эрхтэн нь ашиг олох зорилгоор бэлтгэгдсэнийг холбогдох байгууллагаас нотолсон тохиолдолд тэдгээрийг хэрэглэхийг хориглоно.

8.3.Эд, эрхтэн шилжүүлэн суулгах ажилбар гүйцэтгэхэд оролцсон энэ хуулийн 8.1-д заасан этгээд үзүүлсэн үйлчилгээнийхээ төлбөрөөс давсан төлбөр, урамшуулал авахыг хориглоно.

8.4.Эмч, эрүүл мэндийн ажилтан нь донор болон реципиентийн эрүүл мэндийн нууцыг хадгалж, донорын шинжилгээний явцад илэрсэн эмгэг өөрчлөлтийг зөвхөн шинжлүүлэгчид мэдээлнэ.

8.5.Реципиентэд тавих нөхцөл, шаардлага хангасан хүмүүсийг олон улсын шалгуур үзүүлэлтийн дагуу хүлээх жагсаалтанд авч, харилцан мэдээлэх ажлыг эд, эрхтэн шилжүүлэн суулгах тусгай эрх бүхий эмч, эрүүл мэндийн байгууллага, эмнэлгийн мэргэжилтэн хариуцна.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

Донороос цус, эд, эрхтэн авах, боловсруулах, хадгалах, тээвэрлэх, шилжүүлэн суулгах

9 дүгээр зүйл.Эд, эрхтэн шилжүүлэн суулгахад тавих үндсэн шаардлага

9.1.Донороос цус, эд, эрхтэн авах, боловсруулах, хадгалах, тээвэрлэх, шилжүүлэн суулгах ажлыг эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаас зөвшөөрөл авсан эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, эрүүл мэндийн байгууллагын ажилтан шаардлага хангасан эмнэлгийн нөхцөлд гүйцэтгэнэ.

9.2.Шилжүүлэн суулгах эд эрхтэнг аль болгох амьгүй донороос авбал зохино. Амьд донороос эрхтнийг авахдаа ихрүүд, ах, дүү, ураг, төрлийн бусад эрүүл хүнийг сонгоно.

9.3.Хүүхдээс ясны хэм, чөмөг, хүйн цуснаас бусад эд, эрхтэнг шилжүүлэн суулгах зориулалтаар авахыг хориглоно.

10 дугаар зүйл.Амьд донороос эд, эрхтэн авах

10.1.Сэтгэцийн хувьд эрүүл, 18 насанд хүрсэн, шаардлагатай шинжилгээ хийлгэсэн, эд, эрхтнээ өгөх зөвшөөрлөө бичгээр өгсөн донорын эрүүл мэндэд аюул учруулахгүйгээр эмнэлгийн нөхцөлд түүний эд, эрхтэн авна.

10.2.Хүүхдээс ясны хэм, чөмөг, хүйн цус авахдаа 14 хүртэлх настай бол эцэг, эх болон асран хамгаалагчийн, 14-өөс дээш настай бол өөрийн болон эцэг, эх, харгалзан дэмжигчийн бичгээр гаргасан зөвшөөрлийг тус тус авна.

11 дүгээр зүйл.Амьгүй донороос эд, эрхтэн авах

11.1.Амьгүй донор болохыг тархины үхлийн эмнэлзүйн шалгуурыг баримтлан мэргэжлийн эмч нарын комисс тогтооно.

11.2.Тархины үхлийн эмнэлзүйн шалгуурыг эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тогтооно.

11.3.Амьгүй донороос эд, эрхтэн авахдаа нас (барачийн өөрийн гэрээслэл, эсхүл түүний төрөл, садангийн зөвшөөрлийг бичгээр авах буюу шаардлагатай бол хуулийн байгууллагын зөвшөөрлийг үндэслэнэ.

11.4.Амьгүй донороос эд, эрхтэн авахдаа зарим эрхтэн, эсхүл эрхтнүүдийн ажиллагааг зохиомлоор хэвийн байлгаж болно.

11.5.Донорын эд, эрхтэн шилжүүлэн суулгах ажилбарт оролцож байгаа буюу реципиентийг эмчилж байгаа эмч нь энэ хуулийн 11.1-д заасан мэргэжлийн эмч нарын комиссын бүрэлдэхүүнд орохыг хориглоно.

11.6.Донор, реципиент нарын эд, эрхтний тохироог Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 18.2-т заасны дагуу тусгай зөвшөөрөл авсан мэргэжлийн байгууллагад тодорхойлно.

11.7.Амьгүй донороос эд, эрхтэн авсны дараа донорын гадаад байдлыг анхны янзанд нь оруулахыг эд, эрхтэн авсан эрүүл мэндийн байгууллага хариуцна.

12 дугаар зүйл.Донорын цус, эд, эрхтэнг эмчилгээний зориулалтаар авах, боловсруулах, хадгалах, тээвэрлэх, шилжүүлэн суулгах

12.1.Донороос цус, эд, эрхтэн авах, боловсруулах, хадгалах, тээвэрлэх, шилжүүлэн суулгах нөхцөл, технологийн болон шаардлага хангахгүй цус, цусан бүтээгдэхүүн, эд эрхтэнг устгах журмыг эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тогтооно. Энэ ажлыг Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 18.2-т заасны дагуу холбогдох зөвшөөрөл авсан эрүүл мэндийн байгууллага эрхэлнэ.

12.2.Тусгай зөвшөөрөл авсан эрүүл мэндийн байгууллага нь донорын цус, цусан бүтээгдэхүүн, эд, эрхтэнг авч зохиж журмын дагуу хадгалах бөгөөд энэ хуулийн 8.1-д заасан этгээдэд захиалгаар нийлүүлнэ.

13 дугаар зүйл.Донорын цус, цусан бүтээгдэхүүн, эд, эрхтэнг улсын хилээр нэвтрүүлэх

13.1.Арилжааны зориулалтаар, эсхүл баталгаажаагүй цус, цусан бүтээгдэхүүн, эд, эрхтэн экспортолж, импортлохыг хориглоно.

13.2.Эд, эрхтэн бэлтгэж хадгалдаг олон улсын байгууллагатай байгуулсан Монгол Улсын гэрээ, хэлэлцээрийн дагуу зөвхөн эмчилгээний зориулалтаар баталгаажсан эд, эрхтэн экспортолж, импортлож болно.

13.3.Донорын цус, цусан бүтээгдэхүүн, эд, эрхтэнг улсын хилээр нэвтрүүлэх журмыг эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь холбогдох бусад байгууллагатай хамтран тогтооно.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

Донорын эгнээг өргөжүүлэх

14 дүгээр зүйл.Донорын үйлсийг сурталчлах

14.1.Донорын эгнээг өргөжүүлэхийн тулд донорын хөдөлгөөнийг сурталчлах ажлыг Монголын улаан загалмай нийгэмлэг нь төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгжтэй хамтран гүйцэтгэнэ.

14.2. Бусдын эрүүл мэндийг сайжруулах, амь насыг аврахын төлөө иргэд сайн дураараа цус, эд, эрхтнээ өгөхийн ач холбогдол, донорын үйлсийг сурталчлах мэдээлэл сурталчилгааны ажлын зардлыг улсын төсвөөс санхүүжүүлнэ.

15 дугаар зүйл. Донорын үйлсэд идэвхтэй оролцсон иргэн, байгууллагыг урамшуулах

15.1.Хүмүүнлэг, энэрэнгүй сэтгэлээр донорын үйлсэд идэвхтэй оролцсон донор эрүүл мэнд, нийгмийн хамгаалал, халамж, хөнгөлөлтийн нэмэлт үйлчилгээ үзүүлэх журмыг Засгийн газар тогтооно.

15.2.Донорыг урамшуулах, алдагдсан эрч хүчийг нөхөн сэргээх үүднээс байгууллага, хамт олон, хувь хүн эд материал, санхүүгийн болон сэтгэл зүйн тусламж үзүүлж болно.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

Бусад зүйл

16 дугаар зүйл. Санхүүжилт

16.1.Донороос цус, цусан бүтээгдэхүүн, эд, эрхтэнг эмчилгээний зориулалтаар авах, боловсруулах, хадгалах, тээвэрлэх, тохирсон донор хайх үйл ажиллагааны зардлыг төр хариуцна.

16.2.Донорын цус, цусан бүтээгдэхүүний боловсруулалт болон аюулгүйн баталгааг хангах арга хэмжээний зардал, эд, эрхтэн шилжүүлэн суулгах ажилбарын үйлчилгээний үнийн жишгийг эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага холбогдох бусад албадтай хамтран тогтооно.

17 дугаар зүйл.Донорын үйлчилгээний хяналт

17.1.Донороос цус, эд, эрхтэнг авах,

боловсруулах, хадгалах, тээвэрлэх, шилжүүлэн суулгахтай холбогдсон хууль тогтоомж, эрх бүхий байгууллагаас баталсан журмын хэрэгжилтэд эрүүл мэндийн мэргэжлийн хяналтын алба, тэдгээрийн байцаагч нар хяналт тавина.

18 дугаар зүйл.Донорын тухай хууль тогтоомж зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

18.1.Донорын тухай хууль тогтоомж зөрчсөн гэм буруутай этгээдийн дараахь үйлдэл, эс үйлдэхүй нь гэмт хэргийн шинжгүй бол хууль тогтоомжоор тусгайлан эрх олгогдсон улсын байцаагч, шүүгч зөрчлийн шинж байдлыг харгалзан дор дурдсан захиргааны шийтгэлийг ногдуулна:

18.1.1.энэ хуулийн 8.4-ийг зөрчсөн бол 40000-50000 төгрөгөөр торгох;

18.1.2.энэ хуулийн 4.1; 4.4; 10.1; 10.2-ыг зөрчсөн бол иргэнийг 20000-30000, албан тушаалтныг 30000-40000 төгрөгөөр торгох;

18.1.3.энэ хуулийн 4.5; 8.1; 13.1-ийг зөрчсөн бол экспортолж болон импортолж байгаа цус, цусан бүтээгдэхүүн, эд, эрхтэнг устгаж, зөрчил гаргасан иргэнийг 20000-30000, албан тушаалтныг 30000-50000, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг 100000-250000 төгрөгөөр торгох;

18.1.4.энэ хуулийн 6.2; 7.2; 7.3; 9.1; 11.3; 11.5; 11.6; 12.1; 16.2-ыг зөрчсөн албан тушаалтныг 30000-50000, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг 100000-250000 төгрөгөөр торгох;

18.1.5.энэ хуулийн 4.2; 4.3; 8.2; 8.3-ыг зөрчсөн бол хууль бусаар олсон орлогыг хурааж, зөрчил гаргасан иргэнийг 20000-30000, албан тушаалтныг 30000-50000, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг 100000-250000 төгрөгөөр торгох.

18.2.Иргэний эрүүл мэндэд учруулсан гэм хорын хохирлыг Иргэний хууль, Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн холбогдох заалтын дагуу гэм буруутай этгээд нөхөн төлнө.

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ОНЦГОЙ АЛБАН ТАТВАРЫН ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Онцгой албан татварын хуулийн 6 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгээс хуулийн 6 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгээс

2 дахь хэсгийн "архи, дарс, пивонд" гэснийг "архи, дарсанд" гэж өөрчилсүгэй.

6.Пиво	-	литр тутмаас 0.50	литр тутмаас 0.50
--------	---	----------------------	----------------------

3 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

гэснийг хассугай.

2 дугаар зүйл. Онцгой албан татварын

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р. ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ХЭЛЭЛЦЭЭР СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улс, Азийн хөгжлийн банкны хооронд 2000 оны 1 дүгээр сарын 24-ний өдөр байгуулсан Автозам хөгжүүлэх хоёр дахь төслийн зээлийн Хэлэлцээрийг Засгийн газрын өргөн мэдүүлсэнээр соёрхон

баталсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р. ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ЗАРИМ ТӨРЛИЙН БАРААНД НЭМЭГДСЭН ӨРТГИЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ЗАРИМ ЗААЛТЫГ ХАМААРУУЛАХГҮЙ БАЙХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Япон улсын Засгийн газрын буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр нийслэлийн ерөнхий боловсролын сургуулиудын хичээлийн байрны өргөтгөл болон Япон-Монголын соёлын төвийн барилгыг барихтай холбогдуулан дотоодоос худалдан авах бараа материал, тоног

төхөөрөмж, техник хэрэгсэлд Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийг 2000 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн 2002 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэл хугацаанд хамааруулахгүй байхаар тогтоосугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р. ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ГААЛИЙН ТАРИФЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Гаалийн тарифын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт дор дурдсан агуулгатай 13 дахь заалт нэмсүгэй:

"шаардагдах оношлуур, урвалж, багаж, хэрэгсэл, сав, баглаа боодол."

"13/эмчилгээний зориулалтаар хэрэглэх цус, цусан бүтээгдэхүүн, эд, эрхтэн болон тэдгээрийн тохироог баталгаажуулах, чанарыг алдагдуулахгүй хадгалах, тээвэрлэхэд

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Донорын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р. ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр

Улаанбаатар хот

НЭМЭГДСЭН ӨРТГИЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэгт дор дурдсан агуулгатай 14 дэх заалт нэмсүгэй:

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Донорын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

"9.2.14.эмчилгээний зориулалтаар хэрэглэх цус, цусан бүтээгдэхүүн, эд, эрхтэн."

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр

Улаанбаатар хот

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Аж ахуйн нэгж, байгууллагын орлогын албан татварын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалтыг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай.

2 дугаар зүйл.Энэ хуулийг Донорын хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

"4/донорын цус, цусан бүтээгдэхүүн, эд, эрхтэнийг эмчилгээнд хэрэглэснээс олох орлого;"

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ЭРҮҮГИЙН ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Эрүүгийн хуульд дор дурдсан агуулгатай дараахь зүйл, заалт нэмсүгэй:

таваас арван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ.

1/74¹ дүгээр зүйл:

2.Хүний цус, эд, эрхтэнг нь ашиг олох зорилгоор хууран мэхэлж авсан бол дөрвөн жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ."

"74¹ дүгээр зүйл.Хүний цус, эд, эрхтэнг хууль бусаар хил нэвтрүүлэх

3/108¹ дүгээр зүйл:

1.Хүний цус, эд, эрхтэнг хууль бусаар Монгол Улсын хил нэвтрүүлсэн бол нэг жил зургаан сар хүртэл хугацаагаар засан хүмүүжүүлэх ажил хийлгэх ял шийтгэнэ.

"108¹ дүгээр зүйл.Шаардлага хангаагүй нөхцөлд хүний цус, эд, эрхтэн бэлтгэсэн, шилжүүлэн суулгасан

2.Энэ хэргийг давтан буюу зохион байгуулалттай бүлэг этгээд, эсхүл албан тушаалтан албан тушаалынхаа байдлыг урвуулан ашиглаж үйлдсэн бол таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ."

Шаардлага хангаагүй нөхцөлд хүний цус, эд, эрхтэн бэлтгэсэн, шилжүүлэн суулгасны улмаас хүн өвчилсөн, тахир дутуу болсон, хүний амь хохирсон бол эмчлэх эрхийг гурван жил хүртэл хугацаагаар хасах буюу хасахгүйгээр таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ."

2/90¹ дүгээр зүйл:

4/175² дугаар зүйл

"90¹ дүгээр зүйл.Хүний цус, эд, эрхтэнг хууль бусаар авах

"175² дугаар зүйл.Хориглосон зар сурталчилгаа эрхлэх

1.Хохирогчид хүч хэрэглэх, айлган сүрдүүлэх, эд материалын буюу өөрийн давуу байдлыг ашиглах замаар эрхшээлдээ оруулж, тулган хавчиж цус, эд, эрхтэнг нь авсан бол

Донорын буюу өөрийн цус, эд, эрхтэнг худалдах, худалдан борлуулахаар сурталчилсан бол нэг жил зургаан сар хүртэл хугацаагаар засан хүмүүжүүлэх ажил хийлгэх буюу зуун мянгаас

хоёр зуун тавин мянга хүртэл төгрөгөөр торгоно."

5/86 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн о/заалт:

"о/хүний цус, эд, эрхтэнг авах, худалдах, шилжүүлэн суулгах зорилгоор;"

6/105¹ дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн ж/заалт:

"ж/хүний цус, эд, эрхтэнг авах зорилгоор;"

2 дугаар зүйл. Эрүүгийн хуулийн 86 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн "о" дугаарыг "н", 105¹ дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн "ж" дугаарыг "з" болгон тус тус өөрчилсүгэй.

3 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Донорын тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ЦӨМИЙН ЗЭВСГЭЭС АНГИД БАЙХ ТУХАЙ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ

Нийтлэг үндэслэл

1 дүгээр зүйл. Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь Монгол Улсын аюулгүй байдлыг хангахад чухал хүчин зүйл болж Монгол Улсын нутаг дэвсгэрийг бүхэлд нь, түүний дотор агаар мандал, газар, ус, газрын хэвлийг цөмийн зэвсгээс ангид байлгахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Цөмийн зэвсгээс ангид байх тухай хууль тогтоомж

2.1.Цөмийн зэвсгээс ангид байх тухай хууль тогтоомж нь Үндсэн хууль, энэ хууль, тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Хуулийн нэр томъёо

3.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараахь нэр томъёог дор дурдсан утгаар ойлгоно:

3.1.1."цөмийн зэвсэг" гэж цөмийн хянагдашгүй эрчим хүч гаргаж дайны зориулалтаар ашиглаж болох цөмийн аливаа торлийн тэсрэх төхөөрөмжийг;

3.1.2."цөмийн зэвсэггүй статус" гэж цөмийн зэвсгээс ангид байх эрх зүйн байдлыг.

4 дүгээр зүйл.Цөмийн зэвсгээс ангид байхтай холбогдуулан хориглох зүйл

4.1.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хувь хүн болон хуулийн этгээд, гадаад улс цөмийн зэвсэгтэй холбогдсон дараахь үйлдэл, үйл

ажиллагааг явуулах, санаачлан хэрэгжүүлэх буюу хэрэгжүүлэхэд оролцохыг хориглоно:

4.1.1.цөмийн зэвсгийг боловсруулах, үйлдвэрлэх буюу бусад аргаар олж авах, эзэмших, хяналтдаа байлгах;

4.1.2.цөмийн зэвсгийг байрлуулах буюу аливаа хэрэгслээр тээвэрлэх;

4.1.3.цөмийн зэвсгийг турших буюу хэрэглэх;

4.1.4.цөмийн зэвсгийн гаралтай тусгай ангиллын цацраг идэвхт материал, шаар болон аюултай хог хаягдлыг булшлах буюу устгах.

4.2.Цөмийн зэвсгийн зориулалтаар ашиглахаар бэлтгэгдсэн буюу үйлдвэрлэгдсэн цөмийн зэвсгийн эд анги, бүрэлдэхүүн, хаягдал болон бусад эд зүйлийг Монгол Улсын нутаг дэвсгэрээр дамжуулан өнгөрүүлэхийг хориглоно.

5 дугаар зүйл.Цөмийн эрчим хүч, технологи ашиглах

5.1.Цөмийн эрчим хүч, технологийг зөвхөн цөмийн энергийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын зөвшөөрлөөр анагаах ухаан, уул уурхай, эрчим хүчний үйлдвэрлэл, судалгаа зэрэг гагцхүү энхийн зорилгоор Монгол Улсын олон улсын гэрээний дагуу олон улсын эрх зүйн хэм хэмжээ, зарчимд нийцүүлэн ашиглана.

5.2.Энэ хуулийн 5.1-д заасан зорилгоор болон Монгол Улсын хил орчимд хүн ам, байгаль орчны аюулгүй байдалд шууд нөлөөлөх буюу алсдаа сөргөөр нөлөөлж болзошгүй цөмийн шаар, аюултай хог хаягдал булшлах буюу хадгалуулахгүй байх талаар Олон Улсын Атомын Энергийн Агентлаг /ОУАЭА/ болон олон улсын холбогдох бусад байгууллага, цөмийн хөтөлбөр бүхий улстай хамтран ажиллана.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

Хяналт

6 дугаар зүйл.Цөмийн зэвсгээс ангид байх тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд тавих дотоодын хяналт

6.1.Гадаад харилцааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, бусад байгууллагын саналыг үндэслэн Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөл өөрийн чиг үүрэг, бүрэн эрхийн хүрээнд дараахь үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулна:

6.1.1.цөмийн зэвсгээс ангид байхтай холбогдуулан Монгол Улсад хориглох болон зөвшөөрөх зүйлийн талаар төрийн нэгдмэл бодлогыг хэрэгжүүлэх;

6.1.2.Монгол Улсын цөмийн зэвсгээс ангид байхтай холбогдсон эрх зүйн байдлыг олон улсын хэмжээнд баталгаажуулах;

6.1.3.олон улсын холбогдох байгууллагын үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцож, Монгол Улсад хориглох, зөвшөөрөх зүйлийн талаар мэдээлэл харилцан солилцох, дотоодын байгууллагыг мэдээллээр хангах.

6.2.Монгол Улсын эрх бүхий байгууллага нь сэжигтэй хэмээн үзсэн нисэх онгоц, галт тэрэг, автотээврийн хэрэгсэл болон хувь хүн, бүлэг этгээдийн талаар урьдчилан мэдээлэл авах, тээврийн хөдөлгөөн болон тухайн хувь хүн, бүлэг этгээдийг саатуулан шалгах эрхтэй.

6.3.Гадаад харилцааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь энэ хууль болон цөмийн зэвсэггүй статустай холбогдуулан Монгол Улсын олон улсын хэмжээнд хүлээсэн үүргийн биелэлтэд, хяналт тавина.

6.4.Цөмийн зэвсгээс ангид байх тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд төрийн бус байгууллага, хувь хүн хуулиар тогтоогдсон эрх хэмжээнийхээ хүрээнд олон нийтийн хяналт тавьж, санал, хүсэлтээ төрийн холбогдох байгууллагад гаргаж болно.

7 дугаар зүйл.Цөмийн зэвсгээс ангид байх тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд тавих олон улсын хяналт

7.1.Монгол Улс нь энэ хуулийн хэрэгжилтэд олон улсын холбогдох байгууллагатай хамтран болон олон улсын гэрээ байгуулах замаар олон улсын хяналт тавина.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

Хариуцлага

8 дугаар зүйл.Цөмийн зэвсгээс ангид байх тухай хууль тогтоомж зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

8.1.Энэ хуулийн 4 дүгээр зүйлийг зөрчсөн гэм буруутай этгээдэд Эрүүгийн хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

8.2.Энэ хуулийн 4.1-д хориглосон үйл ажиллагааг явуулахад ашигласан байр, тоног төхөөрөмж, материал, түүхий эд, тээврийн хэрэгслийг хурааж улсын орлого болгоно.

8.3. Энэ хуулийг зөрчсөний улмаас Монгол Улсын эрх ашиг хохирч, хүн ам, байгаль орчин, эд хөрөнгөд хохирол учруулсан бол Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомж, олон улсын гэрээ, олон улсын эрх зүйн зарчим, хэм хэмжээний дагуу гэм буруутай этгээдээр нөхөн төлүүлнэ.

8.4.Гадаад улс энэ хуулийг зөрчих буюу зөрчсөн сэжиг илэрсэн тохиолдолд Монгол Улсын олон улсын гэрээ, олон улсын эрх зүйн зарчим, хэм хэмжээний хүрээнд тухайн улсад албан ёсоор мэдэгдэх, хариу тайлбар авах, үүдэн гарч болох бусад асуудлыг эв зүйгээр шийдвэрлэх, шаардлагатай гэж үзвэл Олон Улсын Атомын Энергийн Агентлаг /ОУАЭА/ болон олон улсын холбогдох байгууллагад хандах, эрх зүйн маргаан гарах тохиолдолд олон улсын шүүх болон хөндлөнгийн шүүхэд гомдол гаргах хүртэл арга хэмжээ авна.

9 дүгээр зүйл.Хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хуулийг хүчингүй болгох

9.1.Монгол Улсын язгуур эрх ашиг хөндөгдсөн тохиолдолд энэ хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах буюу хуулийг хүчингүй болгож болно.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр

Улаанбаатар хот

БОЛОВСРОЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Боловсролын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн "эрдэм шинжилгээний" гэсний дараа "болон арга зүйн"; 32 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн эхэнд "Өмчийн аль ч хэлбэрийн"; 41 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн 6 дахь заалтын "орлогыг хурааж," гэсний дараа "сургалтын төлбөрийг суралцагчдад буцаан олгож," гэж тус тус нэмсүгэй.

2 дугаар зүйл. Боловсролын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг, 16 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, 23 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн "сургалтын байгууллага" гэснийг "боловсролын байгууллага"; 18 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 5 дахь заалтын "эрдмийн зэрэг, цолын" гэснийг "боловсролын", 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь заалтын "эрдмийн зэрэг, цолтой" гэснийг "боловсролын зэрэгтэй"; 21 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн "сургалтын" гэснийг "тухайн"; 26 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 3 дахь заалтын "орон нутгийн өмчийн боловсролын байгууллага байгуулах асуудлыг энэ хуульд заасан журмын дагуу иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд тавьж шийдвэрлүүлэх," гэснийг "орон нутгийн өмчийн боловсролын байгууллага байгуулах, татан буулгах, өөрчлөх асуудлыг шийдвэрлэх,"; 27 дугаар зүйлийн 3 дахь заалтын "орон нутгийн өмчийн боловсролын байгууллага байгуулах асуудлыг энэ хуульд заасан журмын дагуу иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд тавьж шийдвэрлүүлэх, цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын бага, дунд сургуулийн захирал, эрхлэгчийг батламжлах" гэснийг "орон нутгийн өмчийн боловсролын байгууллага байгуулах, татан буулгах, өөрчлөх асуудлыг аймаг, нийслэлийн Засаг даргад тавьж шийдвэрлүүлэх, цэцэрлэгийн эрхлэгчийг батламжлах"; 30 дугаар зүйлийн 6 дахь хэсгийн 1 дэх заалтыг: "1/ боловсролын болон

тэдгээрийн харьяа байгууллагын захирал, дарга, эрхлэгчийг томилж чөлөөлөх,"; 37 дугаар зүйлийн гарчиг: "Багш, сурган хүмүүжүүлэгчийн эрх, үүрэг" гэснийг "Багшийн эрх, үүрэг" гэж тус тус өөрчлөн найруулсугай.

3 дугаар зүйл. Боловсролын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн "анхан, дунд шатны"; 14 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн "сурган хүмүүжүүлэгчдийн", 24 дүгээр зүйлийн 5 дахь заалтын "сурган хүмүүжүүлэгчдийг", 26 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 6 дахь заалт, 27 дугаар зүйлийн 9 дэх заалтын "сурган хүмүүжүүлэгч", 38 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2 дахь заалтын "сурган хүмүүжүүлэгчдээс", 39 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2 дахь заалтын "сурган хүмүүжүүлэх"; 14 дүгээр зүйлийн 3; 4 дэх хэсэг, 23 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг, 33 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсгийн "төв"; 17 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн "улсын чанартай", "техникийн болон мэргэжлийн орон нутгийн чанартай сургууль"; 22 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн "бага, дунд"; 24 дүгээр зүйлийн 6 дахь заалтын "хүмүүжил,"; 30 дугаар зүйлийн 6 дахь хэсгийн 2 дахь заалтын "дотоод"; 34 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн "дунд", 3 дахь хэсгийн 2 дахь заалтын "дотуур байрны сурагчдын эцэг, эх, асран хамгаалагчаас өгөх төлбөрөөс", 4 дэх заалтын "дээд" гэснийг тус тус хассугай.

4 дүгээр зүйл. Боловсролын тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 2 дахь заалт, 18 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалт, 30 дугаар зүйлийн 6 дахь хэсгийн 7 дахь заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ДЭЭД БОЛОВСРОЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Дээд боловсролын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 5 дахь заалтад "татан буулгах;" гэсний дараа "тэдгээрийн тайланг сонсож үйл ажиллагаанд нь үнэлэлт, дүгнэлт өгөх;" 21 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн "суралцагчдад" гэсний дараа "тэтгэлэг," гэж тус тус нэмсүгэй.

15 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийн "коллежид сурган хүмүүжүүлэгч нь" гэснийг "коллежийн багш нь"; 18 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 6 дахь заалтын "магистрант нь оюутан, бакалаварт" гэснийг "оюутанд"; 20 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийн "Сургалтын" гэснийг "Боловсролын" гэж тус тус өөрчлөн найруулсугай.

2 дугаар зүйл. Дээд боловсролын тухай хуулийн 1 дүгээр зүйлийн "иргэдэд дээд боловсрол эзэмшүүлэхтэй" гэснийг "иргэдийн дээд боловсрол эзэмшихтэй"; 7 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн "дээд сургууль" гэснийг "сургууль, мэргэжлийн зөвлөгөө өгөх, үйлчилгээ үзүүлэх төв,"; 9 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн "зохицуулна" гэснийг "тогтооно"; 14 дүгээр зүйлийн 4 дэх заалтыг "боловсролын байгууллагын багш, ажиллагчдын цалин хөлсний хэмжээг тогтоох, байгууллагын дотоод дүрэм боловсруулах", мөн зүйлийн 8 дахь заалтын "Засгийн газраас" гэснийг "боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас";

3 дугаар зүйл. Дээд боловсролын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн "сургуулиуд өөрсдөө тогтоож," мөн зүйлийн 3 дахь хэсгийн "аспирант," "дээд", 16 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 3 дахь заалтын "сурган хүмүүжүүлэх" гэснийг тус тус хассугай.

4 дүгээр зүйл. Дээд боловсролын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА

Р. ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр

Улаанбаатар хот

БАГА, ДУНД БОЛОВСРОЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Бага, дунд боловсролын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийн "мэргэжлийн үнэмлэх" гэсний дараа "диплом" гэж нэмсүгэй.

зүйлийн 5 дахь хэсгийн "сурган хүмүүжүүлэх зөвлөлийн" гэснийг "заах аргын нэгдлийн", 23 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 3 дахь заалтын "сурган хүмүүжүүлэх зөвлөл" гэснийг "заах аргын нэгдэл"; 14 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн "эзэмшүүлэх сургалт-хүмүүжлийн" гэснийг "эзэмшихэд үйлчлэх боловсролын", мөн зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2 дахь өгүүлбэрийн "ахлах" гэснийг "бүрэн дунд"; 16 дугаар зүйлийн 1, 2 дахь хэсгийг

2 дугаар зүйл. Бага, дунд боловсролын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн "зөв хүмүүжил эзэмшихэд", 6 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн "хүмүүжил эзэмшихэд", 7 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн "эзэмшихэд" гэснийг "эзэмшүүлэхэд"; 6 дугаар зүйлийн 1 дэх заалтын "чадвараа цаашид хөгжүүлж" гэснийг "чадварт тулгуурлан", мөн заалтын "дадлыг" гэснийг "дадал", мөн зүйлийн 2 дахь заалтын "хайрлах үзлээр хүмүүжүүлэх" гэснийг "хайрладаг болгох"; 7 дугаар зүйлийн 1 дүгээр хэсгийн 4 дэх заалтын "сахих үзэл төлөвших" гэснийг "сахихдаг болгох"; 12 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн "хүмүүжил-сургалтын гэснийг "боловсролын"; 13 дугаар

"1.Техникийн болон мэргэжлийн сургууль нь суралцагчдад техник, технологи, мэргэжил эзэмшихэд үйлчлэх сургалт-үйлдвэрлэлийн буюу үйлдвэрлэл-сургалтын байгууллага мөн.

2.Техникийн болон мэргэжлийн сургууль нь мэргэжлийн зэрэгцээ бүрэн дунд боловсрол олгож болно.;

21 дүгээр зүйлийн 1 хэсгийг:

"1.Удирдах зөвлөлийн шийдвэрийг үндэслэн төрийн болон орон нутгийн өмчийн цэцэрлэгийн эрхлэгчийг сум, дүүргийн Засаг дарга, бага, дунд сургуулийн захирлыг аймаг, нийслэлийн Засаг дарга батламжилна.", мөн зүйлийн 8 дахь хэсгийн "цэцэрлэг, сургуулийн удирдах зөвлөл" гэснийг "багш нарын зөвлөлийн саналд үндэслэн захирал баталж мөрдүүлнэ";

25 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1 дэх заалтын "шавь нараа хуулийг хүндлэн дээдэлж, сахин биелүүлдэг үзлээр хүмүүжүүлэх;" гэснийг "сурагчдаа хуулийг хүндлэн дээдэлж, сахин биелүүлдэг болгох" гэж тус тус өөрчлөн найруулсугай.

3 дугаар зүйл. Бага, дунд боловсролын тухай хуулийн 3 дугаар зүйл, 7 дугаар зүйлийн 2 дэх хэсэг, 8 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг, 10 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийн "анхан, дунд шатны"; 4 дүгээр зүйлийн 2 дахь заалтын "зөв", мөн зүйлийн

4 дэх хэсгийн "сайн, мууг ялгах чадвартай болгох"; 6 дугаар зүйлийн 1 дэх заалтын "түүний үндсэн дээр"; 7 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалтын "зөв"; 13 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн "сургалтын"; 24 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн "дээд", 25 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 3 дахь заалтын "сурган хүмүүжүүлэх"; 15 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн "төв"; 19 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн "дунд"; 21 дүгээр зүйлийн 3 дахь заалтын "болон орон нутгийн" гэснийг тус тус хассугай.

4 дүгээр зүйл. Бага, дунд боловсролын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн сүүлчийн өгүүлбэр, 15 дугаар зүйлийн 6 дахь хэсэг, 21 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсэг, мөн 13 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсгийн "Үүсгэн байгуулагчаас тогтоосон хяналтын тоонд багтаан 7 настай хүүхдийг элсүүлж болно" гэснийг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр

Улаанбаатар хот

СЭЖИГТЭН, ЯЛЛАГДАГЧИЙГ АЛБАДАН СААТУУЛАХ, ЦАГДАН ХОРИХ ШИЙДВЭРИЙГ БИЕЛҮҮЛЭХ ТУХАЙ ХУУльд ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Сэжигтэн, яллагдагчийг албадан саатуулах, цагдан хорих шийдвэрийг биелүүлэх тухай хуулийн 10.2 дахь хэсгийн "түрүүчий" гэснийг "түрүүч, байлдагчийг", 22.3 дахь хэсгийн "албан тушаалтан" гэснийг "албан тушаалтанд" гэж тус тус өөрчилсүгэй.

албадан саатуулах, цагдан хорих шийдвэрийг биелүүлэх тухай хуулийн 19.4 дэх хэсгийн "өмгөөлөгч", 22.3 дахь хэсгийн "түүнчлэн өмгөөлөгчид" гэснийг тус тус хассугай.

2 дугаар зүйл. Сэжигтэн, яллагдагчийг

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ХЭЛЭЛЦЭЭР СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын Засгийн газар, Азийн хөгжлийн банкны хооронд 2000 оны 1 дүгээр сарын 24-ний өдөр байгуулсан Төрийн захиргаа, шинэчлэлийн хөтөлбөрийн зээлийн

Хэлэлцээрийг Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон баталсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2000 оны 1 дүгээр сарын 28-ны өдөр

Дугаар 18

Улаанбаатар хот

Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн орлогоос байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн нөөцийг нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах хөрөнгийн хувь, хэмжээний тухай хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Дараахь арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхийг Засгийн газар /Р.Амаржаргал/-т даалгасугай.

1/байгаль орчныг хамгаалах,

Хууль хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай

байгалийн нөөцийг нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах төлбөрийн орлогын хэсгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, тайлагнах журмыг 2000 оны 1 дүгээр улиралд багтаан баталж мөрдүүлэх;

2/байгаль орчны төлөв байдлын талаархи тайланд энэ хуулийн хэрэгжилт, үр дүнг тусгаж байх.

ДАРГА

Р. ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2000 оны 2 дугаар сарын 3-ны өдөр

Дугаар 19

Улаанбаатар хот

Цөмийн зэвсгээс ангид байх тухай хууль батлагдсантай холбогдуулан авах арга хэмжээний тухай

Монгол Улс гадаад бодлогодоо үндэсний ашиг сонирхлыг дээдлэх, дэлхийн бүх улстай найрсаг хамтын ажиллагаа хөгжүүлэх болон энх тайван, аюулгүй байдлыг бэхжүүлэх талаар олон улсын хамтын нийгэмлэгийн зүгээс гаргаж байгаа хүчин чармайлтад өөрийн боломжийн хэрээр идэвхтэй хувь нэмэр оруулах зорилт тавьдаг билээ. Түүнчлэн цэргийн аливаа эвсэл, бүлэглэлд үл нэгдэн, нутаг дэвсгэрээ аль нэг улсын эсрэг ашиглуулахгүй байх, гадаадын цэрэг, зэвсэг, түүний дотор цөмийн болон үй олноор хөнөөх бусад зэвсгийг нутаг дэвсгэртээ байрлуулахгүй байх бодлого баримталж байна. Хөрш хоёр оронтой тэнцвэртэй, найрсаг харилцаатай байж, өргөн хамтын ажиллагаа хөгжүүлэх бодлого явуулж байна.

Монгол Улс зэвсэг хураах бодлогыг тууштай дэмжиж, цөмийн зэвсгийг үл дэлгэрүүлэх зорилтыг хэрэгжүүлэх талаар өөрийн зүгээс тодорхой алхам хийсээр байна. Энэ бодлогынхоо хүрээнд 1992 онд өөрийн нутаг дэвсгэрийг цөмийн зэвсэггүй бус хэмээн зарлаж, түүнийг эрх зүйн үндэстэй болгон баталгаажуулахад чиглэсэн бодлого, үйл ажиллагаа явуулж ирлээ. Үүний үр дүнгийн нэг нь Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий Ассамблейн ээлжит 53 дугаар чуулган, 1998 оны 12 дугаар сарын 4-ний өдөр "Монгол Улсын олон улсын аюулгүй байдал, цөмийн зэвсэггүй статус"-ын тухай 53/77/D тоот тогтоол баталсан явдал юм.

Монгол Улсын нутаг дэвсгэрийг цөмийн зэвсгээс ангид байлгах нь Монгол Улсын үндэсний аюулгүй байдлыг улс төр, дипломатын аргаар бэхжүүлэхэд чиглэсэн төрийн бодлогод бүрэн нийцэж байгаа юм.

Монгол Улс цөмийн зэвсгээс ангид байх тухай эрх зүйн статусыг төрийн бодлогын хэмжээнд бататган цаашид нарийвчлан тодорхойлж мөрдөх нь итгэлцэл болон гадаад таатай орчныг бэхжүүлэх, тус улсын аюулгүй байдлыг бүс нутгийн аюулгүй, тогтвортой байдалтай холбоход ач холбогдлоо өгөх болно.

Монгол Улсын цөмийн зэвсэггүй статус нь олон улсын харилцааны практикт гарч буй шинэлэг хандлага бөгөөд өргөн утгаараа цөмийн зэвсгийг үл дэлгэрүүлэх дэглэмийг бэхжүүлэхэд чиглэсэн дэлхийн хамтын нийгэмлэгийн бодлого, хүчин чармайлтад манай улсаас оруулж байгаа тодорхой хувь нэмэр гэж үзэж байна.

Энэ бүхнийг үндэслэн Цөмийн зэвсгээс ангид байх тухай Монгол Улсын хууль батлагдсантай холбогдуулан Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Дараахь арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхийг Засгийн газар /Р.Амаржаргал/-т даалгасугай:

1/цөмийн зэвсгээс ангид байх тухай Монгол Улсын хууль болон "Монгол Улсын олон улсын аюулгүй байдал, цөмийн зэвсэггүй статус"-ын тухай Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий Ассамблейн тогтоолыг хэрэгжүүлэх талаар холбогдох улс, олон улсын байгууллага, түүний дотор Олон Улсын Атомын Энергийн агентлагтай идэвхтэй хамтран ажиллах, туслалцаа дэмжлэг авах;

2/тус улсын нутаг дэвсгэрт байрлаж байгаа цөмийн зэвсгийн туршилтыг хянах

станциудын хэвийн үйл ажиллагааг хангах талаар холбогдох арга хэмжээ авах;

гадаад бодлогын байнгын хороонд тухай бүр танилцуулж байх.

3/Цөмийн зэвсгээс ангид байх тухай Монгол Улсын хууль, энэ тогтоол болон тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актын биелэлтийг гаргаж, Монгол Улсын Их Хурлын Аюулгүй байдал,

2.Энэ тогтоолыг Цөмийн зэвсгээс ангид байх тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

ДАРГА

Р. ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2000 оны 2 дугаар сарын 4-ний өдөр

Дугаар 20

Улаанбаатар хот

Төрийн захиргааны албан тушаалын зэрэг дэв, түүний нэмэгдэл олгох журамд өөрчлөлт оруулах тухай

Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

өөрчлөн найруулсугай:

1.Монгол Улсын Их Хурлын 1995 оны 73 дугаар тогтоолоор батлагдсан Төрийн захиргааны албан тушаалын зэрэг дэв, түүний нэмэгдэл олгох журмын 6; 9 дэх хэсгийг дор дурдсанаар

1/журмын 6 дахь хэсэг:

"6. Зэрэг дэвийг төрийн албанд нийт ажилласан буюу тухайн албан тушаалын ангилалд ажилласан хугацааг харгалзан олгоно:

Албан тушаалын ангилал	Албан тушаалын зэрэг дэв	Ажилласан нийт хугацаа /жилээр/	
		Төрийн албанд	Тухайн албан тушаалд
Тэргүүн түшмэл	Тэргүүн зэрэг Дэд зэрэг Гутгаар зэрэг Дөтгөөр зэрэг	12 жилээс доошгүй	нэг жилээс доошгүй
Эрхэлсэн түшмэл	Тэргүүн зэрэг Дэд зэрэг Гутгаар зэрэг Дөтгөөр зэрэг	10 жилээс доошгүй	нэг жилээс доошгүй
Ахлах түшмэл	Тэргүүн зэрэг Дэд зэрэг Гутгаар зэрэг Дөтгөөр зэрэг	7 жилээс доошгүй	нэг жилээс доошгүй
Дэс түшмэл	Тэргүүн зэрэг Дэд зэрэг Гутгаар зэрэг Дөтгөөр зэрэг	5 жилээс доошгүй	нэг жилээс доошгүй
Туслах түшмэл	Тэргүүн зэрэг Дэд зэрэг Гутгаар зэрэг Дөтгөөр зэрэг	3 жилээс доошгүй	нэг жилээс доошгүй

2/ журмын 9 дэх хэсэг:

албан хаагчид сар бүр түүний албан тушаалын сарын цалингаас дор дурдсан хувьтай тэнцэх хэмжээний нэмэгдэл олгоно:

"9. Төрийн захиргааны зэрэг дэв бүхий

Албан ажлын ангилал	Зэрэг дэвийн нэмэгдэл /хувиар/			
	Тэргүүн зэрэг	Дэд зэрэг	Гутгаар зэрэг	Дөтгөөр зэрэг
Тэргүүн түшмэл	35	33	32	30
Эрхэлсэн түшмэл	30	28	27	25
Ахлах түшмэл	25	23	22	20
Дэс түшмэл	20	18	17	15
Туслах түшмэл	15	13	12	10

2. Журмын 4 дэх заалтын "төрийн захиргааны албанд нийт ажилласан" гэснийг "төрийн албанд нийт ажилласан"; 11 дэх заалтын "төрийн захиргааны албан тушаалд" гэснийг "төрийн захиргааны тухайн ангилалд хамаарагдах албан тушаалд" гэж тус тус өөрчилсүгэй.

3. Энэ тогтоол гарахаас өмнө зэрэг дэвийн нэмэгдэл тогтоолгоосон төрийн захиргааны албан хаагчдын нэмэгдэл нь ийнхүү журамд өөрчлөлт орсноор буурахаар байвал тэдгээрт албан тушаалын зэрэг дэвийн нэмэгдлийг урьд авч байсан хувь хэмжээгээр хэвээр олгосугай.

ДАРГА

Р. ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2000 оны 2 дугаар сарын 4-ний өдөр

Дугаар 21

Улаанбаатар хот

Үзэл баримтлал батлах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

2. Энэ үзэл баримтлалыг хэрэгжүүлэх үндэсний хөтөлбөр, төлөвлөгөө боловсруулж, үе шаттайгаар хэрэгжүүлэхийг Засгийн газар /Р.Амаржаргал/-т даалгасугай.

1. Монгол Улсын Мэдээлэл, холбооны технологийн хөгжлийн 2010 он хүртэлх үзэл баримтлалыг хавсралтын ёсоор баталсугай.

ДАРГА

Р. ГОНЧИГДОРЖ

Монгол Улсын Их Хурлын 2000 оны 21 дүгээр тогтоолын хавсралт

МОНГОЛ УЛСЫН МЭДЭЭЛЭЛ, ХОЛБООНЫ ТЕХНОЛОГИЙН ХӨГЖЛИЙН 2010 ОН ХҮРТЭХ ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Мэдээлэл, холбооны технологийг Монгол Улсын 21 дүгээр зууны хөгжлийн үндсэн хурдасгуур гэж үзэж, төр-эрх зүй, эдийн засаг-бизнес, хүн-нийгмийн хөгжлийн таатай орчинг бүрдүүлэх, төрийн бодлого, зохицуулалтын тогтолцоог бий болгох шаардлага, хүчин зүйлийг үндэслэн энэхүү үзэл баримтлалыг тодорхойлж байна.

3. Хүний хөгжлийн хүрээнд: Иргэд оршин суугаа газраасаа үл хамааран өөр хоорондоо болон дэлхий нийттэй чөлөөтэй харилцаж, нийгмийн харилцаанд идэвхтэй, эрх тэгш оролцох боломжийг бүрдүүлэх.

Дөрөв. Стратегийн ба үйл ажиллагааны зорилт

Нэг. Эрхэм зорилго

Мэдээлэл, холбооны технологийн хөгжлийн үзэл баримтлалын эрхэм зорилго нь мэдлэг оюунд тулгуурласан нийгмийг хөгжүүлж, ард түмний амьдралын чанарыг сайжруулахад оршино.

1. Төр эрх зүйн хүрээнд тавих зорилт

Төр эрх зүйн хүрээнд мэдээлэл, холбооны технологийг хөгжүүлэх стратегийн дараахь зорилтыг хэрэгжүүлнэ:

Хоёр. Баримтлах зарчим

Эрхэм зорилгод хүрэхийн тулд шударга, нээлттэй нийгэм, динамик, баталгаатай жигд хөгжил, мэдээллийн хүртээмжтэй, уян хатан тогтолцооны зарчмыг баримтална.

1. Мэдээлэл, холбооны технологийн хөгжлийн эрх зүйн таатай орчин бүрдүүлж, төлөвшүүлэх.

2. Мэдээллийн бодлого, зохицуулалтын тогтолцоог бий болгох.

3. Төрийн мэдээллийн тогтолцоог мэдээлэл, холбооны технологиор дэмжин хөгжүүлэх.

Гурав. Үндсэн зорилго

1. Төр-эрх зүйн хүрээнд: Төр нь мэдээлэлжсэн нийгмийн тогтолцоог бүрдүүлэгч, мэдээллийн нээлттэй эх үүсвэрээр хангагч үндсэн үйлчлэгч болох.

Стратегийн 1 дэх зорилтын хүрээнд дараахь үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ:

2. Эдийн засаг-бизнесийн хүрээнд: Дэлхийн эдийн засагтай үр өгөөжтэй интеграцлагдах чадвар бүхий бизнесийн орчинг бүрдүүлэх, дотоодын үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний оюуны багтаамж, өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх.

1. Мэдээлэл, холбооны технологийг хөгжүүлж, мэдээллийн харилцааг зохицуулах эрх зүйн баталгааг хуульчлан тогтоох арга хэмжээг дараахь үндсэн чиглэлээр хэрэгжүүлэх:

1.1. үндэсний мэдээлэл, холбооны технологийн удирдлага, бодлого, зохицуулалтын тогтолцоог боловсронгуй болгох;

1.2.мэдээлэлжсэн нийгмийн соёл, боловсрол, бизнесийг хөгжүүлэх;

1.3.иргэдийн нийгэм дэх эрх тэгш оролцоо, оюуны өмч, зохиогчийн эрхийг хамгаалах, шударга өрсөлдөөний нөхцөлийг бүрдүүлэх;

1.4.төрийн мэдээллийг нээлттэй болгох, иргэд төрийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих;

1.5.электрон арилжааг хөгжүүлэх, олон улсын гэрээ хэлэлцээрт нэгдэн орох.

2.Мэдээлэл, холбооны технологийн үндэсний стандарт, зөвлөмжүүдийг олон улсын жишигт нийцүүлэн боловсруулж, нэвтрүүлэх.

Стратегийн 2 дахь зорилтын хүрээнд дараахь үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ:

3.Мэдээлэл, холбооны технологийн ашиглалт, хэрэглээг урамшуулан дэмжих удирдлага, санхүү-эдийн засгийн тогтолцоог бий болгох.

4.Мэдээлэл, холбооны технологийг хөгжүүлэх төрийн сан байгуулах.

5.Төрөөс мэдээлэл, холбооны технологийг хөгжүүлэх үндэсний хөдөлгөөн өрнүүлэх.

6.Мэдээлэл, холбооны технологийг хөгжүүлэх хөтөлбөр боловсруулж, эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх тухайн жилийн үндсэн чиглэлд тусган зохицуулалтын арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх.

7.Төрөөс мэдээлэл, холбооны технологийн хөгжилд гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулалтыг дэмжиж, төсөл хэрэгжүүлэх, мониторинг хийх.

8.Үндэсний хиймэл дагуул бүхий холбоо, мэдээллийн дэд бүтцийг төрөөс дэмжиж бий болгох.

9.Мэдээлэл, холбооны технологид тулгуурласан бүх төрлийн үйлчилгээг дэмжиж хөгжүүлэх.

10.Мэдээлэл, холбооны технологийн суурь болон хавсарга судалгааг төрөөс дэмжиж хөгжүүлэх.

11.Мэдээлэл, холбооны технологийн бүтээгдэхүүний дотоодын үйлдвэрлэлийг дэмжин хөгжүүлэх.

12.Мэдээлэл, холбооны технологийн өндөр технологи нутагшуулахыг дэмжих.

13.Программ хангамжийн хэрэглээг төрийн хэмжээнд монгол хэл дээр явуулах.

14.Мэдээллийн нууцлалт, хамгаалалт, найдвартай ажиллагааны системийг хөгжүүлэх.

Стратегийн 3 дахь зорилтын хүрээнд дараахь үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ:

15.Төрийн удирдлагын мэдээллийн нэгдсэн тогтолцоог хөгжүүлэх:

15.1.төрийн удирдлагын хөгжлийн стратегийн чадавхийг мэдээллийн технологиор дэмжих;

15.2.төрийн байгууллага хоорондын үр өгөөжтэй мэдээллийн харилцааг хөгжүүлэх.

16.Төрийн мэдээллийн сүлжээ байгуулах ажлын хүрээнд ажлын байрны автоматжуулалт, мэдээллийн удирдлагын систем, удирдлагын шийдвэр гаргахад туслах хэрэгсэл, удирдлага хяналтын автоматжуулсан тогтолцоог үе шаттайгаар бий болгон хөгжүүлэх:

16.1.төрийн албан хаагчийн ажлын байрны автоматжуулалтын түвшинг нэмэгдүүлэх;

16.2.төрийн мэдээллийн сүлжээ, сан, мэдээллийн эрэлт-хайлтын тогтолцоог бүрдүүлж төлөвшүүлэх;

16.3.төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд электрон шуудан, интернэт, интранзтийг нэвтрүүлж хэрэглэх.

17.Төрийн мэдээллийн сүлжээг төрийн бус болон бизнесийн мэдээллийн сүлжээтэй холбох, хөгжүүлэх.

II. Эдийн засаг-бизнесийн хүрээнд тавих зорилт

Эдийн засаг-бизнесийн хүрээнд стратегийн дараахь зорилтыг хэрэгжүүлнэ:

4.Мэдээлэл, холбооны технологийн бизнесийг өргөжүүлж, өндөр үр ашигтай эдийн засгийн салбар болгох.

5.Эдийн засаг-бизнесийн үр ашигтай, шуурхай мэдээллийн тогтолцоог бий болгох.

6.Дотоодын үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд мэдээлэл, холбооны технологийг эрчимтэй нэвтрүүлэх.

Стратегийн 4 дэх зорилтын хүрээнд дараахь үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ:

18.Программ, техник, мэдээлэл хангамжийн бүтээгдэхүүний экспортын үйлдвэрлэл бий болгох.

19.Монгол хэл дээр ажиллах программ хангамжийн зах зээлийг хөгжүүлэх;

20.Мэдээллийн үйлчилгээний зах зээлийг бий болгон хөгжүүлэх:

20.1.аж ахуйн нэгж бүр электрон шуудангийн хаягтай болох арга хэмжээг нийслэл хотод 2002 онд, орон нутагт 2010 он гэхэд шийдвэрлэж дуусах;

20.2 татвар, гааль, даатгал, банк, санхүү зэрэг бизнесийн салбарын үйлчилгээг электрон хэлбэрт шилжүүлэх;

20.3 бизнесийн мэдээллийн үйлчилгээний бизнесийн төвүүдийг хот, төвлөрсөн суурин газруудад байгуулах.

21.Жижиг, дунд үйлдвэрүүдийг дэмжих өндөр технологи бүхий үйлчилгээний төвүүд байгуулах.

22.Мэдээлэл, холбооны технологийн бүтээгдэхүүний бирж байгуулах.

Стратегийн 5 дахь зорилтын хүрээнд дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ:

23.Электрон арилжааг нэвтрүүлэх, ухаалаг карт, электрон чек зэрэг төлбөрийн хэрэгслийг ашиглах.

24.Интернэтийг бизнес, санхүү, худалдааны мэдээлэл солилцох үндсэн хэрэгсэл болгох.

25.Төрийн болон олон улсын байгууллагын тендерүүдийн нээлттэй мэдээллийн төв бий болгох.

26.Зах зээлд шударга өрсөлдөөн оршин тогтнох мэдээллийн ил тод орчин бий болгох.

27.Хэрэглэгчдийн эрх ашгийг хамгаалах, зөвлөгөө өгөх нийтийн үйлчилгээний төв байгуулах.

Стратегийн 6 дахь зорилтын хүрээнд дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ:

28.Дотоодын үйлдвэрлэлийн экспорт (ноолуур, алт, зэс, хивс, ноос, аялал жуулчлал, арьс шир, түүхий эд, шуудангийн марк зэрэг)-ыг нэмэгдүүлэхэд электрон арилжааны хэлбэрийг өргөнөөр ашигладаг болох.

29.Зураасан код, ухаалаг карт зэрэг электрон аргыг нэвтрүүлэх замаар үйлдвэрлэл, үйлчилгээний үр ашгийг дээшлүүлэх.

30.Электрон үйлчилгээний нэмэгдсэн өртөгт хэлбэрийг өргөнөөр нэвтрүүлэх.

III. Хүний хөгжлийн хүрээнд тавих зорилт:

Хүний хөгжлийн хүрээнд мэдээлэл, холбооны технологийг хөгжүүлэх стратегийн дараахь зорилтыг хэрэгжүүлнэ:

7.Мэдээллийн үйлчилгээгээр дамжуулан иргэд нийгмийн харилцаанд идэвхтэй, эрх тэгш оролцох боломжийг бүрдүүлэх.

8.Иргэд мэдээллийг чөлөөтэй олж авах тогтолцоог бий болгох.

9.Нийгмийн үйлчилгээнд мэдээлэл, холбооны технологийг өргөн нэвтрүүлэх.

Стратегийн 7 дахь зорилтын хүрээнд дараахь үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ:

31.Хүний амьдралд мэдээллийн хэрэгцээ, оюуны баялаг, цагдахуйн үнэлэмжийг тэргүүлэх ач холбогдолтой болгох.

32.Мэдээлэл, холбооны технологи ашиглан иргэдийг шашин шүтлэг, үзэл бодол, арьсны өнгө, нас, хүйсээр ялгаварлахгүйгээр нийгмийн харилцаанд эрх тэгш оролцоход дэмжлэг үзүүлэх;

33.Ажлын байр хайх, хөдөлмөр эрхлэх, ажлын гүйцэтгэлийн чанар, түвшинг дээшлүүлэхэд мэдээлэл, холбооны технологийг өргөнөөр ашиглах;

34.Мэдээлэл, холбооны технологийн бүх нийтийн боловсрол олгох тогтолцоог бүрдүүлэх.

Стратегийн 8 дахь зорилтын хүрээнд дараахь үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ:

35.Оюун мэдлэгт тулгуурласан өндөр технологи төвийг нийслэл хот болон бүс нутгийн төвд байгуулах.

36.Сургууль, номын сан, нийтийн үйлчилгээний төв болон тогтвортой үйл ажиллагаа явуулдаг хөдөлгөөнт цэгүүдэд иргэд мэдээллээр чөлөөтэй үйлчлүүлэх боломжийг бүрдүүлэх.

37.Хөдөөгийн эрх сонин, хэвлэлийн мэдээ, мэдээллийг мэдээллийн хүүссэн эх үүсвэрээс цаг тухайд нь авах боломжийг бүрдүүлэх.

38.Хууль, эрх зүй, банк, даатгал, хөдөө аж ахуй, үйлдвэр, дэд бүтэц, худалдаа, шинжлэх ухаан, технологи, эрүүл мэнд, боловсрол, байгаль орчин, нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн зах зээл, түүх, соёл, урлаг зэрэг салбарын мэдээллийн тогтолцоог бий болгох.

39.Мэдээллийн салбарт хүний нөөц (хэрэглэгч, сургагч багш, мэргэжилтэн)-ийн хөгжлийн асуудлыг иж бүрэн шийдвэрлэх.

Стратегийн 9 дэх зорилтын хүрээнд дараахь үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ:

40.Нийт өрхийн 30 ба түүнээс дээш хувьд мэдээллийн бүх төрлийн үйлчилгээ хүргэх.

41.Электрон үйлчилгээг иргэдэд хүргэх боломжийг бүрдүүлэх:

41.1.номын сангийн захиалга, эрэлт, хайлтын үйлчилгээг электрон хэлбэрт оруулах;

41.2.зайнаас ажил хөдөлмөр эрхлэх боломж бүрдүүлэх;

41.3.иргэдэд бүх төрлийн зөвлөгөө өгөх үйлчилгээнд электрон үйлчилгээг нэвтрүүлэх;

41.4.зайнаас сурах, боловсрол эзэмших нээлттэй сургалтыг хөгжүүлэх;

41.5.tele onshлогоо, эмчилгээ, үйлчилгээг сум суурингийн түвшинд нэвтрүүлэх;

41.6.чөлөөт цагийн үйлчилгээ (номын сан, музей, соёлын төв, тоглоомын төв зэрэг)-нд электрон үйлчилгээг нэвтрүүлэх.

42.Санал асуулга, нийгмийн судалгаанд мэдээлэл, холбооны технологийг өргөн хэрэглэх.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2000 оны 2 дугаар сарын 4-ний өдөр

Дугаар 22

Улаанбаатар хот

Ерөнхийлөгчийн хоригийн тухай

Монгол Улсын Их Хурлын хуралдааны дэгийн хуулийн 26 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

Тагнуулын байгууллагын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн 2 дугаар зүйлд тавьсан хоригийг хүлээн зөвшөөрсүгэй.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчөөс

ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2000 оны 2 дугаар сарын 4-ний өдөр

Дугаар 23

Улаанбаатар хот

Прокурорын байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалт, цалингийн санг тогтоох тухай тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн тавин зургадугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг, Монгол Улсын Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 1, 2 дахь хэсэгт заасныг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1/Нэг.Сумын прокурорын газар

1.Дорноговь аймаг дахь Сайншанд *Сайншанд сум* сумын прокурорын газар

2/Хоёр.Сум дундын прокурорын газар

2.Дорноговь аймаг дахь Замын Үүд *Өргөн, Эрдэнэ, Хөвсгөл, Улаан-бадрах, Хатан-булаг, Замын Үүд сум* сум дундын прокурорын газар

1.Прокурорын байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалт, цалингийн санг тогтоох тухай Улсын Их Хурлын 1993 оны 7 дугаар сарын 9-ний өдрийн 59 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралтын 1 дэх хэсгийн 1; 2 дахь хэсгийн 2 дахь заалтыг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

ДАРГА

Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2000 оны 02 дугаар сарын 02-ны өдөр

Дугаар 17

Улаанбаатар хот

Сусанта де Сильваг "Найрамдал" медалиар шагнах тухай

Монгол Улс, Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх, манай улсын эрүүл мэндийн салбарыг хөгжүүлэхэд биечлэн оруулж байгаа хувь нэмрийг нь үнэлж Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын Монгол дахь суурин

төлөөлөгч Сусанта де Сильваг "Найрамдал" медалиар шагнасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н. БАГАБАНДИ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

1999 оны 12 дугаар сарын 8-ны өдөр

Дугаар 206

Улаанбаатар хот

Цэрэг-иргэний хамгаалалтын талаар авах зарим арга хэмжээний тухай

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ

нь:

1. "Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын бүтцийг шинэчлэн тогтоох тухай" Засгийн газрын 1996 оны 10 дугаар сарын 24-ний өдрийн 263 дугаар тогтоолын 3 дугаар зүйлд "с" заалт, "Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын бүтцийг шинэчлэн тогтоох тухай" Засгийн газрын 1996 оны 10 дугаар сарын 24-ний өдрийн 264 дүгээр тогтоолын 3 дугаар зүйлд "л" заалт болгон "Цэрэг-иргэний хамгаалалтын штаб" гэсэн нэмэлтийг тус тус оруулсугай.

хамгаалалтын штабын дүрэм"-ийг хавсралтын ёсоор баталсугай.

3. Цэрэг-иргэний хамгаалалтын штабыг бэхжүүлэх, бие даасан байдлыг хангах, бие бүрэлдэхүүнийг нь чадваржуулах арга хэмжээ авахыг аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нар, Батлан хамгаалахын сайд Ш.Түвдэндоржид тус тус даалгасугай.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд

Р.АМАРЖАРГАЛ

2. "Аймаг, нийслэл, дүүргийн цэрэг-иргэний

Батлан хамгаалахын сайд

Ш.ТҮВДЭНДОРЖ

Засгийн газрын 1999 оны 206 дугаар тогтоолын хавсралт

АЙМАГ, НИЙСЛЭЛ, ДҮҮРГИЙН ЦЭРЭГ-ИРГЭНИЙ ХАМГААЛАЛТЫН ШТАБЫН ДҮРЭМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

байгууллагатай хамтран ажиллах;

1. Аймаг, нийслэл, дүүргийн цэрэг-иргэний хамгаалалтын штаб /цаашид "штаб" гэнэ/ нь батлан хамгаалах чиглэлээр гарсан хууль тогтоомжийн биелэлтийг орон нутагт хангах ажлыг тайван болон онцгой нөхцөлийн үед зохион байгуулах, хэрэгжүүлэх, энэ чиглэлээр мэргэшил, арга зүйн удирдлага, тусалцаа үзүүлэх, хяналт тавих үүрэг бүхий цэргийн мэргэжлийн удирдлагын байгууллага мөн.

ж/хөнөөх хэрэгсэл, байгалийн болон бусад гамшиг, ослоос сэргийлэх, хамгаалах, аврах, тэмцэх, хор уршгийг арилгах арга ажиллагаанд бүх нийтийг сургаж бэлтгэх, энэ арга ажиллагааг удирдан зохион байгуулах.

2. Штабын үйл ажиллагаа нь дараахь үндсэн зорилтыг хэрэгжүүлэхэд оршино:

3. Штаб нь өөрийн үйл ажиллагаандаа Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад холбогдох хууль тогтоомж, Засаг даргын захирамжийг мөрдлөг болгон ажиллана.

а/батлан хамгаалах талаархи бодлого, хууль тогтоомжийг биелүүлэх ажлыг орон нутагт зохион байгуулах, хэрэгжилтэд нь хяналт тавих;

4. Штабт орон нутаг дахь батлан хамгаалах салбарын харьяалалтай байгууллагууд /цэргийн ангиас бусад/, цэргийн албан хаагчид цэргийн албаны хувьд захирагдана.

б/хуульд заагдсан удирдлага, төлөвлөлтийн баримт бичгийг боловсруулах, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах;

5. Штаб нь зохих журмын дагуу хийгдсэн тэмдэг, албан бичгийн хэвлэмэл хуудас хэрэглэнэ.

в/цэрэг-техникийн тоо бүртгэл хөтлөх;

Хоёр. Штабын удирдлага, зохион байгуулалт

г/цэрэг халалт, татлага, дүйцүүлэх албаны үйл ажиллагааг зохион байгуулах;

6. Штаб нь аймаг, нийслэл, дүүргийн Засаг даргын шууд удирдлагын дор үйл ажиллагаагаа явуулна.

д/цэргийн бэлтгэл үүрэгтний дайчилгааны болон дайчилгаатай сургуулийн бэлтгэлийг хангах;

7. Штаб нь батлан хамгаалах асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Засаг даргаас захиргааны удирдлагаар, цэргийн удирдлагын байгууллагуудаас мэргэжлийн удирдлагаар хангагдана.

е/нутаг дэвсгэртээ байрлаж байгаа зэвсэгт хүчин, бусад цэргийн анги,

8. Штабын дарга, бусад ажилтнуудыг дор дурдсанаар томилж, чөлөөлнө:

а/даргыг Батлан хамгаалах яамны тухайн асуудлыг хариуцсан газрын даргын аймаг, нийслэлийн Засаг даргатай зөвшилцсөн саналыг үндэслэн Батлан хамгаалахын сайдын тушаалаар;

б/бусад ажилтнуудыг тухайн цэргийн мэргэжлийн удирдлагын байгууллагын саналыг үндэслэн Батлан хамгаалах яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын тушаалаар.

9. Штабын дарга нь дотоод ажлын төлөвлөлт, зохион байгуулалттай холбогдсон асуудлаар шийдвэр гаргаж, штабын ажилтнуудыг мэргэжлийн болон захиргааны удирдлагаар хангана.

Гурав. Штабын эрх, үүрэг

10. Штаб дор дурдсан эрхтэй байна:

а/хуульд заагдсан удирдлага, төлөвлөлтийн баримт бичгийн дагуу хүн, техникийг сум, дүүргээр хуваарилан оногдуулан данслах, тухайн сум, дүүргийн Засаг даргаар биелэлтийг гаргуулан авах;

б/сум, дүүргийн дайчилгааны болон иргэний хамгаалалтын удирдлага, төлөвлөлтийн баримт бичгийг хянаж, дүгнэлт гаргаж, баталгаажуулахад дэмжлэг үзүүлэх;

в/шаардлагатай тайлан мэдээг холбогдох аж ахуйн нэгж, байгууллагаас гаргуулан авах;

г/тухайн нутаг дэвсгэрийн аж

ахуйн нэгж, байгууллагад харьяалал харгалзахгүйгээр батлан хамгаалах асуудалтай холбогдсон хууль тогтоомжийг биелүүлэх талаар үүрэг, чиглэл өгч, биелэлтийг хангуулах;

д/хүндэтгэн үзэх шалтгаантай тохиолдолд цэргийн жинхэнэ алба хаагчийн чөлөө, томилолтын хугацааг 7 хүртэл хоногоор сунгах;

е/цэрэг-иргэний хамгаалалтын үйл ажиллагаанд идэвх зүтгэлтэй оролцсон аж ахуйн нэгж, байгууллага, цэргийн үүрэгтэн, иргэдийг шагнаж урамшуулахаар төрийн захиргааны төв болон нутгийн захиргааны байгууллагад тодорхойлох;

ж/хууль тогтоомжид заасан бусад эрх.

11. Штаб нь дор дурдсан үүрэгтэй байна:

а/салбарын талаархи бодлого, хууль тогтоомж, үйл ажиллагааг бүх нийтэд сурталчлан таниулах арга хэмжээг төлөвлөгөөтэйгөөр зохион байгуулах;

б/хууль тогтоомжид заасан удирдлага, төлөвлөлтийн баримт бичгүүдийг боловсруулан Засаг даргатайгаа зөвшилцсөний үндсэн дээр эрх бүхий байгууллагаар батлуулах, хэрэгжилтийг зохион байгуулж, хяналт тавих;

в/эрх бүхий байгууллагын шийдвэр, Засаг даргын захирамжийн дагуу иргэдийг жил бүр цэргийн жинхэнэ албанд татах, халах, цэрэг-техникийн шинэчилсэн бүртгэл явуулах ажлыг зохион байгуулах, дайчилгааны даалгаврыг хангах бүх талын арга хэмжээ авах;

г/иргэний хамгаалалтын арга хэмжээг орон нутагт төлөвлөн зохион байгуулж, хяналт тавих, оперативын бэлтгэлийн явц, төлөвлөлт, биелэлтэд дүгнэлт хийж боловсронгуй болгох, байгалийн болон бусад гамшиг ослоос сэргийлэх, тэмцэх, хамгаалах, аврах, хор уршгийг арилгах үйл ажиллагааг удирдах, мэргэжлийн дэмжлэг туслалцаа үзүүлэх;

д/сум, дүүрэг, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас цэргийн болон иргэний хамгаалалтын сургалт, дадлагад оролцох хүн, техникийг тодорхойлох, үүнтэй холбогдсон төлөвлөгөө хийхэд туслах, зарлан мэдээллийг хүргэх;

е/аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдийг улсын хил хамгаалалтад татан оролцуулах, хил хамгаалахад туслах хүчний үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх;

ж/цэргийн сургуульд суралцах, анги, салбарт гэрээгээр алба хаах хүсэлтээ илэрхийлсэн иргэдийг судлах, үзлэг, шалгаруулалтад оруулах;

з/эрхэлсэн ажлын чиглэлээр Батлан хамгаалах асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, мэргэжлийн удирдлагын байгууллага, Засаг даргаас өгсөн үүргийг биелүүлэх ажлыг зохион байгуулах, Засаг даргад мэргэжлийн зөвлөлгөө өгөх, үйл ажиллагаанд нь дэмжлэг туслалцаа үзүүлэх;

и/Батлан хамгаалахын сайдын тушаал, шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт тавих;

к/цэргийн албыг биеэр дүйцүүлэн хаагчдыг сургах, алба хаалгах, тэдэнтэй холбогдсон асуудлыг зохих байгууллагад тавьж шийдвэрлүүлэх;

л/цэргийн албыг мөнгөн төлбөрийн хэлбэрээр дүйцүүлэн хаагчдын бүртгэлийг хөтлөн төлбөр төлүүлэх ажлыг зохион байгуулах;

м/цэргийн бэлтгэл үүрэгтэнг давтан сургах, цэргийн дүйцүүлэх алба, иргэний хамгаалалтын үйл ажиллагааг явуулахтай холбогдсон зэрдлын нэгдсэн тооцоог гаргаж, орон нутгийн төсөвт тусгуулахаар аймаг, нийслэл, дүүргийн Засаг даргад уламжлах;

н/амралт, чөлөөгөөр болон томилолтоор орон нутагт яваа цэргийн жинхэнэ албан хаагчийг бүртгэн, чөлөөний хуудас, томилолтод тэмдэглэл хийх;

о/тухайн аймаг болон нийслэл, дүүргийн нутаг дэвсгэрт байгаа цэргийн үүрэгтний шилжилт хөдөлгөөнд хяналт тавих, иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл, санал, гомдлыг барагдуулах;

п/орон нутгийн байнгын онцгой комиссын ажлыг зохион байгуулахад Засаг даргад дэмжлэг үзүүлэх;

р/цэрэг-иргэний хамгаалалтын ажлын мэдээ, тайланг тогтоосон журмаар гарган батлан хамгаалах асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, цэргийн мэргэжлийн удирдлагын холбогдох төв байгууллагад явуулах, илтгэх.

Монгол Улсын Их Хурлын Тамгын газраас гарган.
Хаяг: «Төрийн мэдээлэл» эмхтгэлийн зөвлөл

Улаанбаатар-12
Төрийн ордон

☎ 329612
Индекс 14003

Улсын Их Хурлын Тамгын газрын
Хэлтэх үйлдвэрт хэвлэв.

☎ 329487